

Spotlight-elokuva:

Elokuvan synnyttämä reaktio Yhdysvaltojen kirkossa ja mediassa vuosien 2015-
2016 aikana

Jenni Niinen
Kirkkohistorian tutkielma
Toukokuu 2022

Tiivistelmä

Tiedekunta: Teologinen tiedekunta

Maisteriohjelma: Teologian ja uskonnotutkimuksen maisteriohjelma

Opintosuunta: Teologia ja uskonnotutkimus, kirkkohistoria

Tekijä: Jenni Niininen

Työn nimi: Spotlight-elokuva: Elokuvan synnyttämä reaktio Yhdysvaltojen kirkossa ja mediassa vuosien 2015-2016 aikana.

Työn laji: Maisterintutkielma

Kuukausi ja vuosi: Toukokuu 2022

Sivumäärä: 46

Avainsanat: Katolinen kirkko, Hyväksikäyttökandaali, Boston, Spotlight

Säilytyspaikka: Helsingin yliopiston kirjasto, Keskustakampuksen kirjasto, Teologia

Muita tietoja:

Tiivistelmä:

Vuonna 2002 Bostonin katolista hiippakuntaa järkytti median julkaisemat uutiset katolisen kirkon hyväksikäyttötapauksista. Tapaukset liittyivät järjestelmälliseen salailuun, jonka tarkoituksena oli peittää tosiasia, että useat papit olivat seksuaalisesti hyväksikäyttäneet lapsia, Boston Globen lehden Spotlight-tiimi, julkaisi tästä aiheesta ensimmäiset artikkelit. Spotlight-ryhmän tutkimustyöstä tehtiin elokuva Spotlight. Elokuva keräsi paljon kommentteja niin puolesta kuin vastaan. Elokuva kommentoitiin paljon mediassa ja elokuvan voitettua parhaan elokuvan Oscar-palkinnon joutui Katolinen kirkko kommentoimaan elokuvaa. Elokuvaan suhtauduttiin hyvin innokkaasti ja se sai kehuja mediassa sekä kirkolta. Kuitenkin kirkon puolelta kommentit pyrkivät suojelemaan kirkkoa ja nostamaan elokuvan ongelmakohtia esiin. Elokuva itsessään ei saanut raivoa aikaan ihmisissä vaan arkaluonteinen aihe. Instituution koettiin olevan mätä. Kirkolta vaadittiin muutoksia, selontekoa ja puhdasta rehellisyyttä hyväksikäyttökandaaleihin liittyen.

Tämän maisterintutkielman tavoitteena on tarkastella Spotlight-elokuvan vaikutusta Yhdysvaltojen katolisessa kirkossa, katsojissa ja mediassa vuosien 2015-2016 aikana. Pyrin työssäni vastaamaan kysymykseen, miten elokuva vaikutti ihmisiin, kirkkoon ja mediaan. Lehdistötkimukseni materiaalit ovat pääosin lehtiartikkeleita, jotka käsittelevät elokuvaa. Tuon tutkimuksessani esiin millainen apu The Boston Globe lehden Spotlight-tutkimusryhmällä oli elokuvan luomiseen ja siihen kuinka totuudenmukainen elokuvasta lopulta tuli. Pyrin tutkimaan myös, oliko vaikutus erilainen silloin kun tutkimusryhmä julkaisi artikkelinsa verrattuna siihen, kun elokuva tuli julki.

Sisällysluettelo

Tiivistelmä.....	
1. Johdanto	1
1.1 Tutkimuskysymys.....	1
1.2 Lähteiden ja metodologian esittely	2
2. Katolinen kirkko Yhdysvalloissa.....	6
2.1. Spotlight-tutkimusryhmän paljastukset ja katolisen kirkon hyväksikäyttökriisi.....	8
3. Spotlight-elokuva.....	13
3.1. Spotlight-elokuvan alkuvaiheet.....	13
3.2. Käsikirjoittajat, näyttelijät, rahoitus.....	16
3.3. Elokuvan juoni.....	19
3.4. Elokuvan voittamat palkinnot.....	22
4. Spotlight-elokuvan vastaanotto.....	24
4.1. Elokuvan vastaanotto katsojien keskuudessa	24
4.2. Elokuvan vastaanotto mediassa	26
4.3. Elokuvan vastaanotto katolisessa kirkossa	29
5. Johtopäätökset.....	35
6. Pohdinta.....	38
Lähde- ja kirjallisuusluettelo	40
Lähteet ja apuneuvot.....	40
Kirjallisuus.....	45

1. Johdanto

1.1 Tutkimuskysymys

Vuonna 2002 Bostonin katolista hiippakuntaa järkytti suuresti median julkaisemat uutiset katolisen kirkon hyväksikäyttötapauksista. Tapaukset liittyivät massiiviseen ja järjestelmälliseen salailuun, jonka tarkoituksena oli peittää, kuinka papit olivat seksuaalisesti hyväksikäyttäneet sekä henkisesti ja fyysisesti pahoinpidelleet satoja lapsia ilman että Bostonin arkkihiippakunta millään tavoin puuttui asiaan. The Boston Globen lehden alaisuudessa toimiva tutkivan journalismin ryhmä Spotlight, julkaisi tästä aiheesta ensimmäiset artikkelit. Lehteen viitataan tutkielmassa myöhemmin lyhennyksellä ”Globe” sen koko nimen sijasta. Ryhmän julkaisemat artikkelit vaikuttivat vahvasti katolisen kirkon toimintaan, kirkon jäseniin ja heidän mielipiteisiinsä kirkosta. Suurin vaikutus näkyi kirkosta lähteneiden ihmisten määrässä sekä ihmisten kannanotoissa.

Spotlight-ryhmän tutkimustyöstä tehtiin tositapahtumiin perustuva draamaelokuva nimeltä Spotlight. Elokuva julkaistiin ensimmäisen kerran Venetsian elokuvajuhlilla 3. syyskuuta vuonna 2015 ja sen jälkeen Yhdysvalloissa 6. marraskuuta vuonna 2015. Elokuva on Thomas McCarthyn ja Josh Singerin käsikirjoittama ja käsikirjoituksen lisäksi McCarthy myös ohjasi elokuvan.¹ Elokuva sijoittuu 2000-luvun alun tapahtumiin, jolloin Globen tutkivan journalismin Spotlight-ryhmä aloitti tutkimukset katolisen kirkon piirissä tapahtuneista papiston lapsiin kohdistuneista hyväksikäyttötapauksista. Spotlight-elokuva näyttää myös syvemmän totuuden, seksuaalisen pahoinpitelyn aiheuttaman psykologisen trauman tason, ei vain uhreille, vaan kaikille katolisen kirkon jäsenille.

Valitsin Spotlight-elokuvan herättämän keskustelun maisterintutkielmani aiheekseni, koska koin, että vuonna 2002 tapahtuneiden hyväksikäyttäjien tullessa ihmisten tietoisuuteen oli vaikutus ihmisiin, mediaan ja koko katoliseen kirkkoon niin merkittävä. Niin Yhdysvalloissa, mutta myös globaalisti. Oli siis kiinnostavaa tutkia, kuinka elokuvalla, joka julkaistiin kolmetoista vuotta artikkeleita myöhemmin, onnistuttiin nostamaan tutkimusryhmän ehdottoman tärkeän työn uudelleen pinnalle sen jälkeen, kun artikkelien julkaisusta oli jo kulunut pidempi aika. Spotlight-tutkimusryhmän kirjoittamia artikkeleita ja niiden vaikutusta kirkkoon ja mediaan on tutkittu paljon niin kirjoissa, tutkimuksissa kuin artikkeleissakin, mutta

¹ IMDb, Spotlight, 2022.

halusin sen sijaan maisterintutkielmassani tutkia juuri elokuvan vaikutusta, koska sitä ei ole vielä tiedekunnassani tutkittu. Halusin tutkia, että miten ihmiset ottivat tämän kaltaisen elokuvan vastaan ja miten tämä näkyi median kannanotoissa. Pyrin tutkielmassani tuomaan esille, miten Spotlight-tiimin artikkelit vaikuttivat ihmisiin ja millaisia kannanottoja elokuvasta syntyi. Kiinnostus aiheeseen syntyi elokuvan nähtyäni, koska se teki minuun suuren vaikutuksen. Olin myös erityisen kiinnostunut selvittämään, miten Spotlight-tutkimusryhmä auttoi elokuvan tekemisessä, ja kuinka heidän avullaan elokuvasta saatiin yhtä todelta tuntuva, kuin se lopulta oli.

Tarkoitukseni on selvittää, miten valitsemastani tutkimusaiheesta on kirjoitettu sekä millaisia näkökulmia siitä on esitetty. Tavoitteena on tutkimusmateriaalin avulla muodostaa kokonaisvaltainen kuva liittyen keskusteluun vuosien 2015 ja 2016 välisenä aikana. Rajasin tutkimuksen tälle ajankohdalle ja alueellisesti ainoastaan Yhdysvaltoihin, sillä mielestäni se on selkein tapa tutkia elokuvan synnyttämää pedofiiliskandaalia Bostonin hiippakunnassa ja sitä, miten voimakkaasti se vaikutti ihmisten mielipiteisiin ja katolisen kirkon asemaan Yhdysvalloissa.

Johdannon jälkeen siirryn käsittelemään ensin katolisen kirkon asemaa Yhdysvalloissa, sitten Spotlight-tutkimusryhmän paljastuksia katolisesta kirkosta ja niistä seurannutta hyväksikäyttöskandaalia. Tämän jälkeen siirryn käsittelemään elokuvan tekemistä, itse elokuvaa ja sen vaikutusta niin katsojiin, kuin katoliseen mediaan ja kirkkoon. Yhteenvedossa kokoan niitä tuloksia, joita olen lehdistötutkimuksen perusteella saavuttanut siitä, miten elokuva ja Globen lehtiartikkelit muuttivat Yhdysvaltojen katolista kirkkoa ja varsinkin Bostonin katolista hiippakuntaa. Pohdintaan olen koonnut ajatuksia siitä, miksi elokuva aiheutti Yhdysvalloissa tunteita sekä puolesta, että vastaan ja miten katolinen kirkko voisi entistä paremmin käyttää elokuvan levittämää lisännyttä tietoisuutta hyödyksi jatkossa vastaavien tapahtumien ennalta ehkäisyssä. Pohdin myös median mahdollisuuksista yleisesti vaikuttaa ihmisten mielipiteisiin, sekä siitä miten aiheesta voisi tehdä jatkotutkimusta, sekä millaisia rajoituksia tutkimukselleni koin.

1.2 Lähteiden ja metodologian esittely

Kyseessä on lehdistötutkimus, jossa on ensisijaisesti tarkasteltu, miten aihetta käsiteltiin eri lehtien kirjoituksissa ja millaisia kannanottoja nämä kirjoitukset toivat keskusteluun. Pekka Suvannon mukaan lehdistötutkimus on pääosin historiallis- kvalitatiivisen menetelmän soveltamista. Tämä tarkoittaa sitä, että tutkimuskysymykseen etsitään vastauksia niin ulkoisen,

kuin sisäisen lähdekritiikin keinoja käyttämällä.² Tässä tutkielmassa ulkoista lähdekriittisyyttä käytetään niin, että pyrin ymmärtämään aikakautta, jolloin artikkelit ja elokuva julkaistiin, sekä niiden aiheuttamaa kohua ja tunteita ihmisissä. Puolestaan sisäinen lähdekriittisyys tarkoittaa sitä, että pyrin ymmärtämään, että millaisia tavoitteita lähteen kirjoittajalla oli. Tutkielmaa tehtäessä oli tärkeää ottaa huomioon, että esimerkiksi katolisen kirkon jäsenillä on varmasti erilainen näkemys elokuvaan, kuin esimerkiksi ei niin uskonnollisella katsojalla.

Tutkielmani tukena käytän enimmäkseen lehtiartikkeleita, mutta myös aiheen kannalta merkityksellisiä internetsivuja, artikkeleita, tutkimuksia, kirjoja ja uutisia. Tutkielmassani on myös viittauksia itse elokuvaan, ottamalla huomioon, että se sisältää myös karikatyyristä sisältöä esimerkiksi liittyen dialogeihin. Elokuva on kuitenkin palkittu totuudenmukaisuudestaan, ja sen tekemiseen on tehty pitkä taustatyö yhdessä Spotlight-tutkimusryhmän kanssa. Information is Beautiful nettisivuston mukaan elokuva perustuu tositahtumiin 76,2 prosentin perusteella. Nettisivuston arviointi perustuu eri tietolähteisiin, joissa jokainen kohta on käyty läpi käyttäen materiaalina, esimerkiksi Columbia Universityn journalistinlinjan tekemää tutkimusta, artikkeleita sekä Pulitzer verkoston tietolähteitä. Ainoat luovat lisäykset ja muutoksen draamankaaren parantamiseksi, mitä elokuvaan muutettiin ovat aikajana tiivistämisen vuoksi, sekä osa dialogeista vallanpitäjien (esimerkiksi koulun rehtorin kanssa) ja toimittajien välillä.³

Olen tarkastellut pääkirjoituksia, podcasteja, kolumneja, uutisanalyyseja sekä mielipidekirjoituksia ja käyttänyt tutkimuksessani ainoastaan sellaisia artikkeleita, joista tulee selvästi ilmi kirjoittajan henkilökohtainen mielipide. Olen tarkoituksella jättänyt ulos sellaiset artikkelit, joiden kirjoittaja ei ole selvillä. Merkittäviä lähteitä ovat yhdysvaltalaiset sanomalehdet The Boston Globe ja New York Times, jotka ovat levikiltään laajoja ja vaikutusvaltaisia sanomalehtiä. Times on Yhdysvaltojen kolmanneksi, ja Globe 14. suurin sanomalehti.⁴ Käytän myös paljon lehtiartikkeleita katolisesta lehdestä National Catholic Reporter (NCR). Edistyksellistä kantaa edistävä NCR on tunnettu yhdeksi harvoista, ellei ainoaksi riippumatomaksi journalistiseksi kanavaksi katotilaisille ja muille, jotka kamppailevat tämän päivän monimutkaisten moraalisten ja yhteiskunnallisten kysymysten kanssa.⁵ NCR tuli maailmalle tutuksi jo ensimmäisen kerran vuonna 1967 kun se julkaisi luottamuksellisia raportteja Paavali VI:n asettamasta komissiosta tarkastelemaan kirkon opetusta keinotekoisesta

² Yleisen historian lähteet ja niiden käyttö 1977, 96-98

³ Information is Beautiful, 2022.

⁴ Top 100 Newspapers in the United States

⁵ National Catholic Reporter, "Our Mission and Values". 2022

ehkäisystä. Tämä oli yksi syy miksi piispa Charles H. Helmsing Kansas Citystä Missouriista vuonna 1968 tuomitsi lehden jyrkästi ja vaati sitä poistamaan sanan ”katolilainen” sen nimestä.⁶

Käytän maisterintutkimuksessani tukena myös Mari Rauhalan maisterintutkielmaa ”Annus Horribilis. Katolisen kirkon pedofiliaskandaali ja julkinen sana Yhdysvalloissa vuonna 2002”. Tutkimus on julkaistu vuonna 2007. Rauhala tutkii, miten Katolisen kirkon hyväksikäyttöskandaalista puhuttiin mediassa vuonna 2002. Rauhalan maisterintutkielman lisäksi käytän muutamia kirjoja, jotka tukevat tutkimustani antaen lisätietoa elokuvasta, katolisesta kirkosta Yhdysvalloissa, mutta myös itse hyväksikäytöistä Yhdysvaltain katolisessa kirkossa. Eniten käytin Spotlight tiimin julkaisemaa kirjaa ”Betrayal: The Crisis in the Catholic Church” vuonna 2002. Kirja kertoo yksityiskohtaisesti Bostonin 2002 vuoden tapahtumista. Kirja auttoi minua ymmärtämään tiimin työtä ja sen vaikutusta yhteiskunnassa. Tutkielmassa on hyödynnetty myös Lisa Sowle Cahill, John Carvey ja T. Frank Kennedy kirjoittamaa kirjaa ”Sexuality and the U.S Catholic church”. Kirja auttoi ymmärtämään enemmän niin katolisesta kirkosta yleisesti Yhdysvalloista, mutta myös niistä ongelmista, joita se on joutunut kohtaamaan.

Olen käyttänyt myös lähteenäni Spotlightin tutkija Walter Robinsonin luentoa: ”Spotlight on the Church: How Sex Abuse Went Unnoticed for so Long, and What it Took to Expose it”. Spotlight-tiimin jäsenet ovat pitäneet paljon luentoja, aiheenaan tiimin tutkimustyö, luentojen tarkoituksena on ollut etenkin opettaa journalisteja tekemään työtä sekä kertoa enemmän työn taustoista ja itse tutkimusmenetelmistä, joita he ovat itse käyttäneet. Valitsin Walter V. Robinson pitämän luentoja, jossa hän kertoo niin artikkelien julkaisemisesta, kuin itse elokuvan luomisprosessista, sekä siitä kuinka paljon se korreloi totuuden kanssa. Katsoin Robinsonin Vancouverin luennon, joka on julkaistu 12 marraskuuta vuonna 2016, pituudeltaan luento on tunti ja 13 minuuttia.⁷ Luento kartoittaa Spotlight-lehden työtä artikkelien julkaisujen aikaan ja artikkelien vaikutusta katoliseen kirkkoon ja ihmisiin. Luento on nähtävissä Youtubessa.

Tutkin, mitä lehdet sanovat pääkirjoituksissaan ja erilliset henkilöt mielipidekirjoituksissaan. Käytän tutkimuksessa Erkki Teräväisen artikkelissa ”Huomioita lehdistöstä historiantutkimuksen kohteena” mainitsemaa historialliskvalitatiivista menetelmää, eli tutkimuksessa pyrin analysoimaan tekstejä ja tekemään niistä samalla perusteltuja

⁶ National Catholic Reporter. 1968. “Bishop Helmsing charges Heresy”.

⁷ Robinson, 2016.

yhteenvedoja. Tarkoitus on tutkia sanojen käytön merkitystä teksteissä, ja kirjoittajien argumentteja ja tavoitteita, ei niinkään esimerkiksi kielen rakennetta.⁸

⁸ Teräväinen, 2008.

2. Katolinen kirkko Yhdysvalloissa

Kristinusko on Yhdysvaltojen suurin uskonto, väestöstä noin 70,6 prosenttia on kristittyjä. Katolisia heistä on 2000-luvulla ollut noin 20 prosenttia.⁹ Yhdysvalloissa on maailman neljänneksi suurin katolisen kirkon yhteisö ja katolilaisuus on maan toiseksi suurin uskonto heti protestanttisuuden jälkeen. Katolilaisuus on levinnyt tasaisesti koko maahan. Se on suurin kirkkokunta Yhdysvaltojen keskilännessä, lännessä ja koillisessa. Boston on suurin kaupunki, jossa on katolilaisia.¹⁰ Vaikka katolilaisuus on maan toiseksi suurin uskonto, on kirkko kohdannut 2000-luvulla monia haasteita. Suurimpia kirkon haasteita ovat olleet jatkuvat ongelmat ja ilmoitukset liittyen lasten hyväksikäyttötapauksiin, josta seurauksena on ihmisten eroaminen kirkosta ja pappien väheneminen. 1990-luvulla Yhdysvallan katolinen kirkko kohtasi haasteita, kun Paavi Johannes Paavali II aloitti niin sanotun evankelioimisen aikakauden. Kauden perimmäinen tarkoitus oli saattaa ihmiset ja moderni yhteiskunta yhteensopivaksi Jumalan sanan kanssa, mutta tämän lisäksi esimerkiksi naisten asema katolisessa kirkossa ja yhteiskunnassa puhututti vahvasti, mikä aiheutti erimielisyyksiä niin kirkossa kuin yhteiskunnassakin. 1980-luvun puolivälissä yhdysvaltalaisissa kirkoissa alkoi nousta myös toinen suuri huolenaihe, lasten hyväksikäytöt kirkon sisällä.¹¹

Tutkielmassani käytän Pew Research Centerin tekemiä tilastoja selventääkseni katolisen kirkon asemaa Yhdysvalloissa. Pew Research Center kutsuu organisaatiotaan ”puolueettomaksi faktapaniksi”. Minusta kuvaus on varsin todenmukainen, sillä Pew Research Center tekee yhteiskuntatieteellisiä tutkimuksia, tuottaa kyselyitä, tilastoja, tutkimuksia ja mielipidemittauksia sekä tuottaa artikkeleita yhteiskunnallisista ongelmista ja asenteista.¹² Pew Research Centerin tutkimuksen mukaan kristinusko tulee pysymään vahvana Yhdysvalloissa, mutta tutkimukset kuitenkin osoittavat sen, kristittyjen osuus väestöstä on laskussa. 2010-luvulla yhä useampi erosi katolisesta kirkosta verrattaessa 2000-luvun alkuun. Vuosien 2007 ja 2014 tutkimustulosten välissä todettiin näkyvän jo selkeä muutos, katolisten määrä laski 2007 vuoden 24 prosentista 21 prosenttiin seitsemässä vuodessa. Tilastointi on kuitenkin haastavaa, sillä Yhdysvaltojen väestötutkimuksessa ei kysytä ihmisten uskonnollista kantaa ja näin ollen selkeitä tilastoja ei ole saatavilla. Kirkot pitävät kannattajistaan omia tilastojaan, mutta toiset eivät esimerkiksi merkitse tilastoihinsa kirkosta eronneiden määriä.

⁹ America’s changing religious landscape, 2015.

¹⁰ McGill, 2015.

¹¹ Rauhala, 9.

¹² About Pew Research Center.

Yhdysvalloissa katolilaisuus on kokenut suurimmat tappiot kirkosta lähtijöiden suhteen. Noin 13 prosenttia kaikista Yhdysvaltalaisista, jotka ovat saaneet uskonnollisen kasvatuksen ja eronneet kirkosta ovat katolilaisia. Monet heistä ovat vaihtaneet kirkkoa protestanttiseen kirkkoon tai luopuneet kristinuskosta kokonaan.¹³

Vuonna 2006 katolinen osuus maan väestöstä Bostonin arkkihiippakunnan alla putosi alle 50 prosenttiin ensimmäisen kerran sitten ensimmäisen maailmansodan. Bostonin arkkihiippakunta pieneni suuresti ja siinä aktiivisesti osallistuneiden seurakuntalaisten prosenttimäärät pienenivät. Vaikka koko Suur-Bostonin alueella oli enemmän katolilaisia kuin vuosikymmen sitten, ihmiset kuitenkin eivät enää osallistuneet kirkon toimituksiin tai tehneet lahjoituksia. Yksi suuri muutos oli myös nähtävissä kirkon seurakuntalaisissa, jotka eivät enää lähettäneet lapsiaan kirkon seminaareihin tai tapahtumiin niin kuin aikaisemmin. Sosiaalinen ajattelutapa kirkosta oli muuttunut.¹⁴

Katolisen kirkon ongelmat näkyvät myös kirkon jäsenistön keskuudessa ja monet ihmiset ovatkin alkaneet voimakkaasti vaatia suuria muutoksia kirkon oppeihin. Pew Research Centerin 2015-vuonna tekemät tutkimukset osoittavat, että noin 60-70 prosenttia katolisista haluaa muutoksia esimerkiksi ehkäisy politiikkaan, pappien avioliittoon ja naispappeuteen. 46 prosenttia myös toivoisi muutosta samaa sukupuolta olevien vihkimiseen.¹⁵ Tutkimus osoittaa, että katolisen kirkon tulisi myös sen kannattajien mielestä muuttua sisältäpäin. Tyytymättömyys ei ole pelkästään lasten hyväksikäyttöön kohdistuvaa, vaan myös suurta kritiikkiä kohdistuu kirkon perinteisiin oppeihin. Eric Sammons kirjoitti artikkelin ”How Great We Aren’t – The Catholic Church in America Today”. Artikkelissa Sammons nostaa esiin Pew Research Centerin tutkimuksen, joka käsitteli kirkosta lähtemistä. Tutkimuksessa nousee esiin, että moni kirkosta lähtijä koki etäännytyensä kirkosta ja, että heidän hengellisiä ajatuksiaan ei enää täytetty kirkon toimesta. Sammons nostaa esiin myös vuonna 2015 Springfieldin hiippakunnassa tehdyn tutkimuksen, jossa myös tutkittiin kirkosta lähtemisen syitä. Suurimpia lähdön syitä oli uskon sekä kiinnostuksen menettäminen katolista kirkkoa kohtaan. Tavallaan koettiin, ettei heidän uskollaan saatu kirkon puolelta enää vastakaikua.¹⁶

¹³ America’s changing religious landscape, 2015.

¹⁴ Lawler 3, 2008.

¹⁵ Masci, 2018.

¹⁶ Sammons, 2015.

2.1. Spotlight-tutkimusryhmän paljastukset ja katolisen kirkon hyväksikäyttökriisi

Media ja rikosoikeus välttelivät tuomasta julki 1980-luvulla tapahtuneita kohuja ja pyrkivät piilottelemaan materiaalia, joka viittasi pappien syyllistymiseen lasten hyväksikäyttöihin. 1980-luvulle saakka tässä olikin onnistuttu, kunnes vuonna 1985 toimittaja Jason Berry julkaisi artikkelin Gilbert Gauthesta, joka oli pappisvirkansa aikana käyttänyt Louisianan Lafayetten kaupungissa yli sataa lasta hyväkseen yhteensä neljässä eri seurakunnassa.¹⁷ Vaikka lastenhyväksikäyttöä aloitettiin tuolloin tutkimaan lehdistön puolesta, ei aihe noussut yhteiskunnassa vielä suureksi kohuksi tai keskustelun aiheeksi. Vasta 1990-luvulla ryhdyttiin mediassa ensi kertaa syyttämään katolisia piispoja ja kirkon työntekijöitä heidän epäonnistumisestaan, sillä he olivat piilottelleet tapahtumia ja jättäneet kertomatta totuutta kirkon tapahtumista siviiliviranomaisille.¹⁸

Katolisen kirkon papiston lapsiin kohdistuneet seksuaalirikokset nousivat Yhdysvalloissa ensi kertaa laajasti julkisuuteen 2000-luvun alussa. Bostonin katolinen hiippakunta koki romahduksen vuonna 2002, kun The Boston Globen Spotlight tiimi paljasti suuren määrän hyväksikäyttötapauksia.¹⁹ “Betrayal: The Crisis in the Catholic Church” kirjassa kuvaillaan minkälaisia vaikutuksia Spotlight tiimin työllä oli kirkkoon ja katolilaisiin. Vaikka hyväksikäyttökandaali alkoi Bostonista tuli ihmisille nopeasti selväksi, että asia ei koske pelkästään Bostonia vaan skandaali ulottuu myös muualle maailmaan. Spotlight tiimi osoitti ihmisille, kuinka ihmisten oikeuksia poljetaan yhden suurimman instituution toimesta vain sen takia, että kirkkoa ja sen työntekijöitä suojellaan.²⁰ Boston ei ollut kuitenkaan ensimmäinen kaupunki, jossa katolisessa kirkossa on tullut ilmi lapsiin kohdistunutta törkeää haureutta, esimerkiksi pappi Gilbert Gauthe jäi kiinni Louisianassa lasten hyväksikäytöstä 1985 ja Los Angelesin katolinen kirkko on maksanut vuosien varrella yli 700 miljoonaa dollaria korvauksia uhreille. Bostonissa vuonna 2002 alkanut pedofiilikohu on kuitenkin saanut ylivoimaisesti eniten julkisuutta.²¹

The Boston Globe on vuonna 1872 vuonna perustettu sanomalehti. Lehden alaisuudessa toimii Yhdysvaltain yhtäjaksoisesti pisimpään toiminut tutkivan journalismin tiimi Spotlight, joka perustettiin vuonna 1970. Tiimi nousi laajasti ihmisten tietoisuuteen julkaistuaan vuonna 2002 useita artikkeleita katolisen kirkon pappien laajasta lasten hyväksikäytöstä. Vuonna 2003

¹⁷ Rauhala, 9.

¹⁸ Rauhala, 10.

¹⁹ Lawler, ix

²⁰ Betrayal, The crisis in the Catholic church 8.

²¹ Lawler, ix.

Spotlight voitti Pulitzer-palkinnon journalistista ansioistaan. Tiimin kuvailtiin herättävän paikalliset todellisuuteen ja piiloteltuihin salaisuuksiin. Julkaisujen kommentoitiin myös muuttaneen koko katolista kirkkoa.²² Spotlight-tiimin jäsenet työskentelevät nykyään toimittajatyönsä ulkopuolella myös kyseisen aiheen asiantuntijoina ja heitä on haastateltu useissa lehdissä, televisio haastatteluissa ja dokumenteissakin. Vaikka artikkelit vaikuttivat dramaattisesti Bostonin katolisen hiippakunnan suosioon, niiden nähtiin tuovan myös positiivista muutosta kirkkoon ja sen jäseniin.

Rauhala nostaa maisterintutkimuksessaan esiin Globen artikkelin ”A Shepherd and His Flock” artikkelin. Artikkelin nimellä viitataan siihen, kun piispat esiintyvät julkisuudessa ja kantavat mukanaan ristikkoa tai paimensauvaa, mikä symboloi heidän vastuutaan apostolien seuraajina ja muistutuksena siitä, että Jeesus sanoi: "Minä olen hyvä paimen." Vaikka piispoilla oli kuitenkin tarpeeksi tietoa siitä, että papit käyttivät virkaansa luontaista arvostusta nuorten saalistamiseen, kirkko ei kuitenkaan koskaan toiminut kriisin vaatimalla tavalla. Tekemättä mitään, kirkon virkamiehet asettavat lapset kaikkialla maassa hyväksikäytön vaaraan, eivätkä Kardinaali Bernard F. Law ja muut kirkon virkamiehet kyenneet suojelemaan laumaansa. Kirkon pitäisi valita uusi kanta, suojella ihmisiä sekä antaa tukensa uhreille.²³

Ensimmäisten julkaistujen artikkelien jälkeen toimittaja Mike Rezendes kertoi odottaneensa mielenosoituksia Boston Globen toimituksen eteen ja vihaista vastaanottoa. Tätä ei kuitenkaan tullut. Rezendesin mukaan Spotlight-ryhmä sai kiitosta, vaikka ihmiset olivatkin vihaisia. Viha kohdistui kuitenkin itse kirkkoon ei niin sanottuun viestin tuojaan eli artikkelien kirjoittajiin ja julkaisijoihin. Ihmiset ymmärsivät, että artikkelit kirjoitettiin kirkon omien kiistattomien dokumenttien pohjalta, eivätkä antaneet minkäänlaista syytä epäilylle siitä, että artikkelit olisivat olleet valetta. Rezendesin mukaan tämä oli suurin syy miksi vastareaktioita ja voimakasta kritiikkiä ei tullut Boston Globe -lehdelle.²⁴ Sen sijaan katolinen kirkko alkoi saada vihasähköposteja. Ihmiset alkoivat protestoimaan kaduilla kirkkoa vastaan, tutkijat ja aktivistit myös kannustivat ihmisiä protestoimaan, koska he kokivat, että se on ainoa tapa näkyvästi asettua kirkkoa vastaan.²⁵

Usein on mietitty, miksi juuri Bostonin pedofiiliskandaali on saavuttanut niin valtavaa julkisuutta. Bostonin tapaus erottuu muista tapauksista kahdesta eri syystä. Ensimmäinen on se, että Kardinaali Bernard Law oli yksi arvostetuimmista ja vaikutusvaltaisimmista henkilöistä

²² <https://web.archive.org/web/20080517041919/http://www.pulitzer.org/cyear/2003w.html>

²³ Rauhala, 14.

²⁴ Jamieson 2016.

²⁵ Betrayal 197, 2002.

koko Yhdysvaltain katolisessa kirkossa. Boston Globen julkaistessa ensimmäisen artikkelin 06.01.2002 ”Church allowed abuse by” artikkeli paljasti Lawn tienneen ja peitelleen pappina toimineen John. J. Geoghan hyväksikäyttötapauksia. Geoghanin kirjoitettiin käyttäneen yli 130 lasta hyväkseen jo yli kolmen vuosikymmenen ajan. Law oli tiennyt Geoghanin toimista jo vuonna 1984, mutta päättänyt ainoastaan siirtää Geoghania seurakunnasta toiseen, ilman kunnan seuraamuksia. Law oli pitänyt Geoghania parantuneena ja turvallisena työskentelemään. Tammikuussa Spotlight julkaisi lisää artikkeleita, joissa he paljastivat Bostonin hiippakunnan peitelleen Geoghanin lisäksi 70:tä muuta pappia ja hyväksikäyttötapausta edellisen vuosikymmenen aikana.²⁶ Arkkipiispa Bernard Law erosi virastaan 2002.

Toinen erittäin tärkeä syy, miksi Bostonin tapaus erottui, on ajoitus ja paikka. Katolisen kirkon merkitys Bostonin kaupungissa on erittäin voimakas, vaikka julkisen keskustelun pinnan alla kyti jo muutos siitä, ettei katolisen kirkon vaikutus ollut enää yhtä ylivoimainen kuin vuosikymmen takaperin. Tämä näkyi siinä esimerkiksi, etteivät katolisen kirkon poliitikot enää seuranneet kirkon määräyksiä yhtä kuuliaisesti kuinka aikaisemmin.²⁷ Ennen pedofiiliskandaalia kirkon asemaa kunnioitettiin enemmän, eikä siihen kohdistunut minkäänlaista kritiikkiä, vaikka toki jo silloin pinnan alla kyti muutoksia. 2000-luvun alkupuolella Bostonin poliittinen ilmapiiri alkoi kuitenkin muuttumaan ja vuonna 2002 kun hyväksikäyttötapaukset paljastuivat, ihmiset uskaltoutuivat kritisoida kirkon päättäjiä ja kohun saama julkisuus kasvoi entisestään.²⁸

Rauhala viittaa maisterintutkimuksessaan Los Angeles Timesin pääkirjoitukseen, joka julkaistiin 21.01.2001. Pääkirjoituksessa kritisoitiin vahvasti sitä, että vaikka paavinistuimen virallinen lehti oli kyllä julkaissut katolisen kirkon uudet menettelytavat liittyen hyväksikäyttötapauksiin, artikkeli julkaistiin ainoastaan latinaksi. Artikkelin vahvimpana sanomana oli, että hyväksikäyttöepäilyksen tullessa esiin, niistä pitäisi ilmoittaa suoraan Vatikaaniin ja aloittaa kirkon sisäinen tutkinta, minkä jälkeen papeista koostuva kirkkoutuomioistuin käsittelee asian. Ohjeissa ei puhuttu mitään siviiliviranomaisille raportoinnista, vaan kaikki pysyisi yhä kirkon sisällä. Toisin sanoen avoimuus ja läpinäkyvyys ei ollut asia, jota tavoiteltiin.²⁹

²⁶ Betrayal 2002 98-100.

²⁷ Lawler 2008, x-xi.

²⁸ Lawler, x.

²⁹ Rauhala, 18.

Yksi keskeinen virhe minkä Bostonin katolinen hiippakunta teki ongelmien tullessa ilmi, ettei ihmisten tyytymättömyyteen vastattu avoimuudella ja rehellisyydellä. Kun hyväksikäyttötapaukset tulivat julki, kirkolta odotettiin läpinäkyvyyttä ja uusien sääntöjen luomista, jotta törkeitä väärinkäytöksiä ei enää tapahtuisi. Mitään selkeitä muutoksia ei kuitenkaan tapahtunut, tosiasioita vääristeltiin eikä käsitelty läpinäkyvästi kansan edessä. Katoliset ympäri Yhdysvaltoja alkoivat ajattelemaan mitä heidän oman kirkkonsa sisällä tapahtuu. Myös ajatuksia muun muassa siitä pitäisikö kirkon sisällä olla töissä enemmän maallikoita nousi esiin.³⁰ Monet alkoivat ajattelemaan ja peilaamaan omaa suhdettaan kirkkoon ja huomaamaan kirkossa monia muitakin ongelmia kuin vain ainoastaan hyväksikäyttö skandaalin nostamia. Sen lisäksi ihmisiä huolestutti se, että hyväksikäyttöskandaalin tullessa julki paljastui myös, että monet papit olivat homoseksuaaleja. Homoseksuaalisuutta pappien keskuudessa oli piiloteltu suuresti, eikä asiaa käsitelty millään tavoin skandaalin tullessa julki.³¹

Tutkija John Jay College of Criminal Justicesta on antanut 2000-luvulla lausunnon siitä, että homoseksuaalisuus ei ollut tärkeä tekijä hyväksikäyttötapauksissa, vaikka miltei kaikki papit, joiden tiedettiin käyttäneen lapsia hyväkseen, olivat syyllistyneet juuri poikien hyväksi käyttämiseen. Tutkija olivat sitä mieltä, että papeilla, jotka olivat syyllistyneet tähän toimintaan, oli huonot sosiaaliset taidot ja heillä saattoi kyllä olla homoseksuaalinen luonne, muttei kuitenkaan homoseksuaalista identiteettiä. Yhdysvaltain piispankonferenssi tuki tätä ajatusta ja halusi ihmisten uskovan, että vaikka ihminen teki homoseksuaalisia tekoja, ei tämä tarkoittanut, että hän olisi homoseksuaali.³²

Ihmisten mielestä katolisen kirkon myötätunnon puute ja emotionaalisen läheisyyden suhde oli kadonnut kirkosta. Ihmisten kokiessa puutteita kirkossa ja sen tavoissa hoitaa ihmisten tarpeita, osoittaa instituution epäonnistuneen siinä, mitä he yrittävät eniten tehdä yhteiskunnassa. Instituution nähtiin epäonnistuneen ja ihmisillä ei ollut syytä jäädä enää kirkkoon.³³ Katoliselta kirkolta vaaditaan moraalista uudistumista ratkaisemaan etenkin hyväksikäyttöskandaalin aiheuttamat ongelmat. Kirkolta odotetaan nöyryyttä, kunnioitusta ihmisiä kohtaan, avoimuutta, myötätuntoa sekä vankkaa uskollisuutta kirkon jäseniä kohtaan. Avoin vuoropuhelu kirkon ja ihmisten välillä auttaisi kirkkoa saamaan edes osan maineestaan takaisin.³⁴ Jos ihmiset olisivat nähneet, että myös kirkolla on halu saada totuus selville eikä

³⁰ Betrayal184, 2002.

³¹ Lawler, xiii.

³² Lawler, xiii-xiv.

³³ Cahill, Carvey & Kennedy 7-8, 2006.

³⁴ Cahill, Carvey & Kennedy 193, 2006.

peittää hyväksikäyttöä hyväksikäyttöskandaalin tullessa ilmi, olisi tilanne ollut ehkä hieman erilainen.

Yhdysvaltain katolinen kirkko kärsi taloudellisesti suuresti hyväksikäyttöskandaalin tullessa ilmi, ei vain sen takia, että he joutuivat maksamaan sekä oikeuskuluja, että uhreille kustannuksia. Kirkko menetti monia lahjoittajia, koska lahjoittajat eivät enää halunneet antaa kirkon toimintaan rahaa.³⁵ Kuitenkin monet lahjoittajat ajattelivat, että taloudellisen tukemisen lopettaminen olisi vaikeaa, sillä lahjoittajat ajattelivat, että siinä vaiheessa myös köyhät perheet, jotka ovat taloudellisesti riippuvaisia kirkosta kärsisivät liikaa.³⁶ Rauhala kirjoittaa rahan olleen isossa roolissa vuosien 2001-2002 keskustelussa. Lehtiartikkeleissa nousi ilmi ajatus siitä, että lahjoittajat kokivat haluavansa rahoilleen vastinetta, jota he eivät olleet saaneet.³⁷

³⁵ Betrayal 8.

³⁶ Betrayal 197.

³⁷ Rauhala 130, 2007.

3. Spotlight-elokuva

3.1. *Spotlight-elokuvan alkuvaiheet*

Spotlight-elokuvaa aloitettiin kuvaamaan Bostonissa 24.09.2014, lokakuussa kuvaukset siirtyivät Hamiltoniin Kanadaan. Kuvauksia järjestettiin Fenway Parkissa, sen aikaisissa Boston Globe -toimistossa, Bostonin julkisessa kirjastossa, sekä McMaster Universityssä Hamiltonissa, Ontariossa. Vaikka elokuva sijoittuu Bostoniin, kestivät kuvaukset Bostonissa alle viikon, suurin osa kuvauksista tehtiin Kanadassa.³⁸ Kuvaukset kestivät noin kahdeksan kuukautta. Sen jälkeen kuvausryhmä ja tuotantotiimi jatkoivat elokuvan hiomista valmiiksi ja elokuvan leikkaaja Tom McArdle onkin kommentoinut, että elokuvan kohtauksia haluttiin leikata ja tarkentaa, jotta niistä tulisi selkeämpiä ja lyhyempiä katsojan mielenkiinnon säilyttämiseksi itse tarinassa.³⁹

Spotlight-tutkimusryhmän ensimmäinen artikkeli: Church allowed abuse by priest for years julkaistiin kuudes tammikuuta vuonna 2002. Ensimmäisen artikkelin jälkeen Spotlight-ryhmä julkaisi yhteensä noin 600 artikkelia vuoden sisällä katolisen kirkon hyväksikäyttöskandaalista ja sen peittelystä Bostonissa. Muutaman vuoden julkaisujen jälkeen Hollywood-tuottajat Nicole Rocklin ja Blye Faust kiinnostuivat tarinan muuttamisesta elokuvaksi. He ottivat yhteyttä Spotlight-ryhmään ja kertoivat haluavansa tehdä elokuvan heidän työstään. Ryhmä ei ollut uskoa korviaan, kuka haluaisi katsoa tutkivia journalisteja keskustelemassa nuhjuisessa konttorissa. He tapasivat käsikirjoittaja Josh Singerin sekä käsikirjoitukseen osallistuvan ohjaaja Tom McCarthyn, jonka jälkeen alkoi pitkä taival ennen kuin elokuva julkaistiin.⁴⁰

Elokuvan käsikirjoittaja Singer on kommentoinut Spotlight-elokuvan tekemisen vaikeuksista. Yksi suurimmista haasteista oli se, että Spotlightin työstä oli jo kirjoitettu monia kirjoja ja aihetta oli käsitelty monissa eri haastatteluissa ja lehtiartikkeleissa. Koko elokuvan tekeminen piti kuitenkin aloittaa toimittajien haastatteluilla, joka vei pari vuotta ennen kuin elokuva sai lopullisen muotonsa. Järjestelmällinen tutkiminen siitä, mikä oli todellinen tarina lehti artikkelien takana, oli tärkeä elokuvan kannalta.⁴¹

Boston Globe on julkaissut artikkelin ”Globe reporters tell their ‘Spotlight’ stories”, joka kuvailee sitä, miten reporterit Sacha Pfeiffer, Michael Rezendes ja Walter V. Robinson

³⁸ Acitelli 2016.

³⁹ Wooding 2016.

⁴⁰ Carroll 2017.

⁴¹ Lacovetti 2016.

ovat auttaneet elokuvan tekemisessä. Kaikki kolme ovat vahvasti samaa mieltä siitä, että hankalaa on katsoa, kun joku toinen esittää sinua itseään. Elokuvan näyttelijät muuttuivat toimittajiksi, jotka haastattelivat oikeita toimittajia ja näyttelijät muuttuivat hahmoiksi, joita pyrittiin matkimaan ja oppimaan kaikki mitä oikeat toimittajat tekevät ja miten he puhuivat ja elehtivät. Näyttelijät kuvasivat toimittajia ja muun muassa sitä, miten he liikkuivat ja miten he puhuivat puhelimesta. Toimittajat viettivät paljon aikaa heitä näyttelevien näyttelijöiden kanssa, jotta he pystyisivät esittämään heitä täydellisesti valkokankaalla ja näyttelemään tarinan oikein.

Walter V. Robinson kommentoi ajatelleensa, että katsoessaan Michael Keatonin muuttuneena häneksi, hänellä tuli tarve pyytää haastatelluilta ihmisiltä anteeksi, jos hän oli käyttäytynyt yhtä kiivaasti. Rezendes kommentoi Mark Ruffalon onnistuneen hänen kopioimisessaan niin hyvin, että hän yllättyi, jopa nauru kuulosti niin samalta, että muut toimittajakollegat ihmettelivät, kumpi heistä nauroi. Sacha Pfeiffer kommentoi neuvoneensa häntä näytellyttä Rachel McAdamsia monissa asioissa, kuten esim. mitä koruja tai kenkiä hän käytti, miten hän piti hiuksia tuskastuessaan tai millä puolella tietokonetta hän piti puhelinta. Pfeiffer antoi muun muassa oman autonsa McAdamsin käyttöön. Toimittajat olivat myös elokuvan kuvauksissa ja auttoivat kohtauksien hiomisessa. Rezendes kertoo kuinka Ruffalo kesken kuvauksien saattoi kysyä miten Resendez toimisi kyseisessä tilanteessa tai millä äänenpainolla hän puhuisi kyseisessä kohtauksessa. Näyttelijät halusivat saada kaikki elokuvan kohtaukset näyttämään mahdollisimman autenttisilta.

Walter V. Robinson on pitänyt luentoja, joissa hän kertoo niin artikkelien julkaisemisesta kuin itse elokuvan tekemisestä ja sen totuudenmukaisuudesta. Robinson on kommentoinut luennollaan Vancouverissa 12.11.2016, että elokuvaa tehdessä kesti kaksi vuotta selvittää Spotlight-ryhmän tutkimuksia Bostonin katolisen kirkon hyväksikäyttöön liittyen. Kaksi vuotta he auttoivat ja kertoivat omaa tarinaansa omista tutkimuksistaan elokuvan tuottajille ja käsikirjoittajille.⁴²

Spotlight-ryhmän Matt Carroll on kertonut kaiken alkaneen siitä, kun Eileen McNamara kirjoitti artikkelin papista, joka lasten hyväksikäytöstä huolimatta ilman mitään rangaistusta siirrettiin vain seurakunnasta toiseen. The Boston Globeen saapui uusi päätoimittaja, joka kiinnostui artikkelista heti ensimmäisenä työpäivänään ja halusi Spotlight-ryhmän aloittavan tutkimukset tapauksesta. Tapahtumat elokuvassa etenevät vauhdilla. Tosielämässä Carrollin mukaan uhrien tarinoita ja taustoja tutkittiin useita kuukausia.⁴³ Robinson kommentoi

⁴² Robinson 2016.

⁴³ Carrol 2017.

Vancouverin luennollaan elokuvan kohtausta, jossa tutkimusryhmä etsii tietoja siirretyistä ja erotetuista papeista. Elokuvasa kohtausta kestää alle kolme minuuttia, Robinsonin mukaan papereiden läpi käyminen ja nimien selaaminen arkistosta kesti noin kuukauden.⁴⁴ Kuitenkin on täysin ymmärrettävää, että vaikka elokuvissa aika menettää arvonsa, on kuitenkin tärkeä muistaa, että tutkivien journalistien työ vaatii paljon aikaa.

Elokuvasa on kohtausta, jossa Carroll tutkii seurakunnista toisiin siirrettyjä pappeja, sekä heidän lopullisia sijoituspaikkojaan. Hän löytää pappien hoitolaitoslaitoksen aivan oman kotinsa nurkalta. Carroll on kommentoinut oikeassa elämässä hänen tutkineen pastori John Geoghanin taustoja, sillä niin monet syytökset kohdistuivat Geoghaniin. Tutkimukset osoittivat Geoghanin käyttäneen hyväkseen yli 130 lasta ja järkytykseen Carroll selvitti Geoghanin asuvan hänen naapurustossaan. Carrollilla oli vaimo ja neljä lasta, hän teippasi miehen kuvan jääkaapin oveensa varoituksena lapsilleen, ettei miestä saisi lähestyä. Elokuvasa tapahtuma haluttiin kuitenkin muuttaa, sillä tuottajat olivat sitä mieltä, että tilanne oli heidän mielestään liian epäuskottava katsojalle. Pastori, joka oli käyttänyt hyväksi satoja lapsia, löytyisi todella noin läheltä naapurustosta, joten he vaihtoivat Geoghanin asuinpaikan pappien hoitolaitokseksi, jota piti varoa.⁴⁵

Monia kohtauksia elokuvassa lyhennettiin ja poistettiin, mutta silti se onnistuu kertomaan totuudenmukaisen tarinan tapahtumista. Elokuvasa on useita kohtauksia, mitkä muistuttavat Carrollin ja Robinsonin mielestä täysin totuudenmukaisia ja tapahtuneita, mutta erityisesti yksi on jäänyt mieleen. Ensimmäisen artikkelin julkaisemisen jälkeen alkoi miesten mukaan pyörremyrsky. Konttorin puhelimet soivat ja he joutuivat moninkertaistamaan neljän hengen työtiiminsä, jotta saivat vastattua kaikkiin yhteydenottoihin uhreilta.⁴⁶ Robinson kommentoi luennollaan, kuinka puhelut yllättivät täysin heidät. Puheluita tuli ympäri maailmaa niin Australiasta, Euroopan maista, Yhdysvalloista ja jopa Intiasta, missä oli todella pieni katolisen kirkon yhteisö.⁴⁷ Tämä saatiin näyttämään myös valkokankaalla yhtä kaoottiselta sekasorrolta, kuin mitä se todennäköisesti oikeasti olikin, vaikka katsojalle ei selvinnytkään mistä kaikkialta maailmalta heihin otettiin yhteyttä.

Robinson kommentoi myös luennollaan kohtausta, jossa uhri Phil Saviano epäröi kertoa tarinaansa journalisteille. Syy tähän oli pelko siitä, että uskottaisiinko häntä, vaikka Salvianolla olikin todisteita. Hän oli yrittänyt jo ensimmäisen kerran viisi vuotta aikaisemmin kertoa

⁴⁴ Robinson, 2016 Luento.

⁴⁵ Carroll 2017.

⁴⁶ Carroll 2017.

⁴⁷ Robinson, 2016 Luento.

tarinansa lehdelle, mutta koska silloinkaan eivät journalistit olleet uskoneet häntä, niin miksi he uskoisivat nyt. Robinsonin mukaan tapahtuma oli täysin totuudenmukainen, mikä aiheutti hänessä häpeää ja katumusta, koska Saviano todella oli yrittänyt viisi vuotta aiemmin saada ääntänsä kuuluviin.⁴⁸ Myös Saviano on puhunut hänen kokemastaan ahdistuksesta ja pelosta uskoisivatko ihmiset häntä.⁴⁹

Carla Lacovetti kirjoitti artikkelin *Spotlight: Burden Truth*, jossa hän käsittelee *Spotlight*-elokuvan käsikirjoituksen taustaa. Singer kertoo artikkelissa, miksi juuri tästä aiheesta haluttiin tehdä elokuva. Yksi syy siihen oli se, että Hollywoodissa pyritään tehdä elokuvia totuudenmukaisista tapahtumista. Todellisuuden läsnäolo on katsojalle tärkeä, ajatus siitä, että tämä oikeasti tapahtui, iskee kovempaa katsojalle ja jää mieleen paremmin.⁵⁰

This story isn't about exposing the Catholic Church. We were not on some mission to rattle people's faith. In fact, Tom came from a Catholic family. The motive was to tell the story accurately while showing the power of the newsroom – something that's largely disappeared today. This story is important. Journalism is important, and there is a deeper message in the story⁵¹

Singerin mielestä on ehdottoman tärkeää katsojalle tietää, ettei elokuvaa tehty katolisen kirkon takia, tai sen takia, että kirkon mainetta olisi haluttu murskata. Käsikirjoittajat ovatkin todenneet, ettei tarinassa ole kyse katolisen kirkon paljastamisesta tai ihmisten uskon horjuttamisesta. Sen sijaan ihmisiä haluttiin muistuttaa tutkivien journalistien tekemästä työstä ja sen tärkeydestä ihmisten tietämyksen kannalta.⁵² Tutkiva journalismi on usein ala, joka jää muiden alojen alle, eikä sen arvoa aina muisteta tai tiedetä, joten elokuva on tärkeä muistutus siitä, mihin tutkivalla journalismilla voidaan parhaimmillaan päästä ja miten tärkeä voimavara se on yhteiskunnassamme. Monet kohtaukset elokuvassa on tietenkin liioiteltuja, jotta tarinasta saataisiin mielenkiintoisempi katsojalle, mutta vuosien tutkimustyö näkyy sen äärimmäisen totuudenmukaisessa vaikutelmassa.

3.2. Käsikirjoittajat, näyttelijät, rahoitus

Spotlight elokuvan ohjaaja Tom McCarthy tunnetaan urastaan elokuvaohjaajana, käsikirjoittajana ja näyttelijänä. *The Station Agent* (2003), *The Visitor* (2007) ovat *Spotlightin* lisäksi McCarthy'n tunnetuimpia elokuvia.⁵³ McCarthy toimi myös *Spotlight*-elokuvan käsikirjoittajana yhdessä Josh Singerin kanssa. Elokuvan päärooleihin valittiin Michael Keaton näyttelemään Walter Robinsonia, Liev Schreiber näyttelemään Martin Baronia, Mark Ruffalo

⁴⁸ Robinson, 2016 luento.

⁴⁹ Podcast Sexual Abuse in the Catholic Church: The Boston Globe's Spotlight Mental Health News Radio.

⁵⁰ Lacovetti 2016.

⁵¹ Lacovetti 2016.

⁵² Lacovetti 2016.

⁵³ Internet Movie Database.

näyttelemään Michael Rezendesia, Rachel McAdams näyttelemään Sacha Pfeifferiä, John Slatteria näyttelemään Ben Bradlee ja Brian d’Arcy James näyttelemään Matt Carrollia.⁵⁴

Spotlight-elokuva sai noin 20 miljoonan dollarin rahoituksen eri tuotantoyhtiöiltä. Yksi rahoituksen myöntämä tuotantoyhtiö oli Open Road Films, jonka toimitusjohtaja on Tom Ortenberg. Osa antamasta rahoituksesta oli peräisin Ortenbergin henkilökohtaisista varoista. Hän on kertonut haastatteluissa, että heti kun hän oli lukenut käsikirjoituksen hän halusi ehdottomasti olla mukana rahoittamassa elokuvaa.⁵⁵ Ortenberg on vahvasti sitä mieltä, että elokuva tehtiin jopa liian pienellä budjetilla ja, että jokainen näyttelijä työskenteli esimerkiksi matalalla palkalla. Hän sanoi IndieWiren haastattelussa, ettei halua tehdä elokuvia pelkästään rahan ansaitsemisen toivossa, vaan hän haluaa rahoittaa sellaisia elokuvia, mitä muut eivät uskalla:

I have the courage of my convictions. If I stay within my financial parameters I have green light authority and autonomy.⁵⁶

Toinen elokuvan rahoittajista oli tuotantoyhtiö Participant. Kolmas elokuvaa rahoittava tuotantoyhtiö oli First Look Media, joka on vuonna 2013 perustettu media-alan yritys ja sen yksi perustajista on eBay:n perustaja Pierre Omidyar. First Look Media tunnetaan yrityksenä, joka haluaa puuttua median epäkohtiin.⁵⁷

Noin 20 miljoonan dollarin elokuva budjetti on summana tämän luokan maailmanelokuvaan budjettina hyvin maltillinen. Kuitenkin elokuva tienasi noin 12,3 miljoonaa dollaria sen jälkeen, kun se oli neljännellä viikonlopullaan rikkonut ennätysmäärän toistoajoja, yli 800 miljoonaa ympäri maailman. Spotlight keräsi ensimmäisenä viikonloppunaan kaikista eniten katsojia vuonna 2015 verrattuna muihin elokuviin. Pelkästään avajaisviikonlopulta elokuva tuotti 4.4 miljoonaa dollaria.⁵⁸ Elokuvan kokonaistuotto on laskettu nettotulona olevan 10 miljoonaa dollaria.⁵⁹ Maailmanlaajuisesti elokuvan on laskettu tuottaneen yhteensä noin 98 miljoonaa.⁶⁰

Toinen käsikirjoittaja Tom McCarthy on kommentoinut haastattelussa, että ensimmäisen kerran, kun hänelle tarjottiin mahdollisuutta osallistua elokuvaan, ei hän halunnut lähteä mukaan. Hän myönsi pelänneensä ideaa näin sensaatiomaisesta elokuvasta, jonka aihe

⁵⁴ Larson, 2015.

⁵⁵ Thompson 2015.

⁵⁶ Thompson 2015.

⁵⁷ The Boston Globe, Open Road Films, Participant Media, First Look Media Unveil Spotlight Investigative Journalism Fellowship 2015.

⁵⁸ <https://www.the-numbers.com/movie/Spotlight#tab=summary>

⁵⁹ McClintock 2016.

⁶⁰ <https://www.boxofficemojo.com/release/r17570945/>

oli hyvin arka ja se oli herättänyt ihmisissä jo artikkelien julkaisujen aikaan paljon tuskaa. McCarthy kasvatettiin katolilaiseksi, jonka takia aihe herätti hänessä paljon tunteita. Hän kommentoi olevansa erittäin herkkä ja varautunut näin kipeää aihetta kohtaan, olihan kyseessä elokuva, joka käsittelee suurimmaksi osaksi pelkästään uskoa ja kirkkoa. Monet katsojista saattavat esimerkiksi pohtia, että suurin suoja pappien rikoksille, ja sille, että he voivat jatkaa toimiaan on uhrien ja heidän perheidensä vaikeneminen. Elokuvassa on mainittu esimerkiksi kohtaus, jossa hyväksikäytön paljastuessa pojan perheelle, tulee pappi selvittelemään tapahtunutta perheen kotiin ja kaikesta huolimatta äiti tarjoilee hänelle pikkuleipiä. McCarthy toteaa haastattelussa, että hänen oman uskonnollisen kasvatuksensa takia, hänellä oli myös empatiaa ihmisten käytökselle, koska hän ymmärsi kuinka vahva voima ja valta katolisella kirkolla, ja uskolla on ihmisiin.⁶¹

Spotlight oli McCarthyn ensimmäinen tositapahtumiin perustuva elokuva, joten elokuvan työstäminen oli hyvin erilaista kuin hänen aikaisemmat kokemuksensa alalta. McCarthyn mielestä yhteistyö Singerin kanssa olisi melkein ollut rinnastettavissa jopa itse Spotlight-tiimin työskentelyyn. Tällä hän viittaa käsikirjoitusvaiheeseen, jota varten tuli tehdä paljon tutkimusta ja taustatyötä ymmärtääkseen tarinan kaikki puolet. Hänen mukaansa, jos he eivät olisi työskennelleet yhdessä, olisi käsikirjoituksesta tullut täysin erilainen.⁶²

Heti alusta lähtien käsikirjoittajilla oli selkeä näkemys pitää tarina mahdollisimman todenmukaisena, koska silloin katsojatkin pystyvät samaistumaan sen autenttisuuteen. Tämä sitoutuminen mielessään he pysyivät uskollisina tarinalle, joka itsessään oli niin dramaattinen, että se automaattisesti ruokki itse kirjoitusprosessia. Prosessi ei ollut helppo; itse asiassa Singerin mukaan se oli joskus hyvinkin vaivalloista. Hän sanoi tosielämän tarinoiden tiivistäminen kahden tunnin elokuvaksi olleen haastavaa, koska informaation paljous oli valtava ja se kaikki piti tiivistää elokuvanmuotoon.⁶³

McCarthy on kommentoinut, että elokuvan tekemisen alkuvaiheessa Singer ja hän olivat pitäneet Spotlight tiimin jäseniä sankareina, joita he heidän mielestään yhä ovat. Sankaruus osoittautui siinä, että he todella uskalsivat lähteä tämän kaltaisen jutun perään ja asettua niinkin suurta instituutiota vastaan kuin katolinen kirkko. Samaa aikaa he myös riskeerassivat lehden, mutta myös oman asemansa Bostonin yhteiskunnassa. McCarthy toteaa antamassaan haastattelussa Varietylle⁶⁴, että mikä teki elokuvasta lopulta niin vaikuttavan ja auttoi kunnolla

⁶¹ Blyth 2016.

⁶² Lacovetti 2016.

⁶³ Blyth 2016.

⁶⁴ Tapley Kristopher 2015

rakentamaan käsikirjoituksen, oli kun he Singerin kanssa ymmärsivät todellisen merkityksen uhreja puolustavan asianajaja Mitchell Garabedian kommentissa. Se onkin yksi elokuvan vaikuttavimmista sitaateista:

If it takes a village to raise a child it takes a village to abuse one. That's not true, of course, but it may take a village to let the same abusers get away with it again and again.⁶⁵

Garabedian viittaa kommentillaan siihen, että Boston on kaupunki, jonka kaikki sen asukkaat haluavat nähdä turvallisena ja yhteisöllisenä paikkana, missä jäsenet ja kirkko tekevät yhteistyötä sulassa sovussa lasten kasvattamisessa. Kuitenkin vaikeille asioille on helpompi ummistaa silmänsä, eikä lopulta kukaan halua ottaa vastuuta tapahtuneista kauheuksista. Tämä on McCarthyn mielestä elokuvan sanoma ja opetus myös hänelle itselleen ovat olleet vastuullisuus ja avoimuus. Elokuvan tarkoituksena oli osoittaa katsojalle, että toimittajat tekivät työtänsä, mutta samalla myös muistuttaa yksilöiden omasta vastuusta.⁶⁶ Tässä elokuva onnistuukin mainiosti, nimittäin se saa pohtimaan niin vaikutusvaltaisten, mutta myös ihan yksityishenkilöiden vastuuta yhteiskunnassa siinä miten vaikeat asiat käsitellään ja kuinka tärkeää niihin liittymä avoimuus on.

3.3. Elokuvan juoni

Elokuva saa alkunsa Bostonin poliisiasemalta vuonna 1976, dialogista järkyttyneen äidin ja virkavallan välillä. Äiti syyttää isä John Geoghania lastensa seksuaalisesta hyväksikäytöstä, mutta poliisi pyytää häntä olemaan hiljaa tapahtuneesta. Tämän jälkeen hypätään vuoteen 2001 ja Globen toimitukseen, jossa julkistetaan uusi päätoimittaja Martin Baron. Baron on tunnettu juutalaisesta taustastaan erittäin katolisessa kaupungissa Bostonissa. Hänet nähdään ulkopuolisena, koska hän ei ole Bostonista ja varsinkaan, koska hän ei ymmärrä kaupunkilaisten rakastamaa baseballia ja jääkiekkoa. Barron lukee ensitöikseen Globen kolumnistin tuoreen artikkelin Bostonin arkkhiippakunnan mahdollisesta väärinkäytöstä käsittelystä erilaisissa hyväksikäyttötapauksissa. Lehtijutun mukaan kardinaali Bernard Law olisi tiennyt paikallisen isä John Geoghanin käyttäneen lukuisia lapsia hyväksi.

Barron tapaa lehden pitkäaikaisen toimittajan Robbyn (Walter ”Robby” Robinson), joka johtaa Spotlight nimistä tutkimustiimiä ja ehdottaa, että tarina voisi olla täydellinen heille. Robby epäröi, mutta Baron painostaa tarinan olevan oleellinen paikallislehdelle. Spotlight-tiimi aloittaa tutkimukset ja ottaa missiokseen ”käräyttää” hyväksikäyttöihin liittyneet paikallislapit, mutta päätoimittaja Marty Baron haluaa enemmän paljastaa koko Bostonin katolisen

⁶⁵ Spotlight elokuva, 56:30 ”If it takes a village to raise a child, it takes a village to abuse one.”

⁶⁶ Tapley Kristopher 2015

hiippakunnan ylimmän johdon ja tuoda näin esille koko ”mädäntyneen systeemin ja instituution”.

Hyvin nopeasti pääsevät Robby ja hänen tiiminsä (Michael Rezendes, Sacha Pfeiffer ja Matty Carroll) lukemattomien tapauksien jäljille, joissa lapsia on seksuaalisesti hyväksikäytetty Bostonin alueella ja uhreja on yli tuhat. Tutkijoiden järkytykseksi paljastuukin katolisen kirkon johdon olleen tietoinen asiasta, ja pyrkineen pimittämään tapahtumia julkisuudelta siirtelemällä pappeja eri kirkkojen välillä. Yleinen toimintamalli osoittautuu olevan papin kirjaaminen ensin sairaalomalalle, ja sen jälkeen alueen vaihtaminen, jonka jälkeen tapahtumat toistuivat. Osa uhreista oli yrittänyt hakea korvauksia ja asettaa kirkkoa lailliseen vastuuseen, mutta heidät oli vaiennettu suljettujen ovien takana käydyillä minimikorvausten kattavilla sovitteluilla. Elokuva paljastaa kaupungin vakiintuneen käytännön, kyse ole vain yksilöistä kirkon sisällä, jotka ovat salailleet tapauksia vaan koko järjestelmästä, johon kuuluu kirkon toimihenkilöiden lisäksi niin lain toimijoita, kouluja, valtuutettuja sekä media.

Spotlight-ryhmän taustatutkimustyöhön kuuluu esimerkiksi paneutuminen satoihin kirkon kirjoihin ja saatavilla oleviin oikeusvirastojen materiaaleihin sekä uhrien haastattelemiseen. Elokuvasa paneudutaan myös siihen, kuinka arkistot ja kirjalliset todisteet merkittiin salaiseksi ja niiden lukeminen evättiin täysin niin medialta kuin tavallisilta ihmisiltäkin. Järjestelmän tutkiminen nousee isoksi asiaksi elokuvassa, uhrien kertomuksien lomassa. Juonen kannalta tärkeäksi osaksi elokuvaa nousee aikuisten miesten kärsimys nuoruudessa tapahtuneista asioista. Tutkimusryhmä ottaa yhteyttä SNAP:iin eli ”Survivors Network of those abused by priest” verkostoon ja he aloittavat tiiviin yhteistyön. Hyväksikäytön uhreille yhteistä ovat erilaiset riippuvuudet, mielenterveysongelmat, sekä koko elämää varjostava tuska ja häpeä. Moni uhreista on myös tehnyt itsemurhan ja siksi elossa olevat kutsuvatkin itseään selviytyjiksi. Elokuvan alussa vallitsee vaikenemisen kulttuuri, mutta lopulta uhrin toivovat, että lehtiartikkelit ja tutkimukset julkaistaisiin ja paljastettaisiin koko muulle kansalle.

Ensimmäiset tutkimusryhmän tulokset julkaistiin 6. tammikuuta vuonna 2002 Michael Rezendesin kirjoittamalla etusivun jutulla: ”Allowed Abuse by Priest for Years”. Vaikka juttu oli kooltaan lehden perinteisiin juttuihin verrattuna valtava, se siitä oli huolimatta vasta alkua. Samana päivänä julkaistiin myös kaksi muuta ryhmän kirjoittamaa artikkelia, joiden julkaisemista jatkettiin useilla sadoilla lehtijutuilla pitkälle vuoteen 2002. Elokuva kuvaa toimittajan työn tärkeyttä, joka perustuu tiedon perusteelliseen etsintään, tutkimiseen, ilmi tulleiden väitteiden todistamiseen oikeiksi tai vääriksi ja lopulta tiedon julkaisemiseen

seurauksia pelkäämättä. Sankareiksi elokuvassa nostetaan ne, jotka uskaltavat paljastamaan totuuden, kuten esimerkiksi asianajaja, joka vihdoinkin suostuu auttamaan ja kertomaan salassa pidettyjä tietoja toimittajille.

Todellisia sankareiksi ovat tietenkin myös uhrin, jotka uskaltavat kertomaan reporttereille tarinansa, jotta vakiintunut vaikenemisen kulttuuri saataisiin pysäytettyä. Yksi mielenkiintoinen hahmo elokuvassa oli isä Ronald Paquin, joka myönsi myös ahdistelleensa useita poikia ollessaan pappina. Paquin ei näyttänyt järkyttyneeltä tunnustuksestaan, ja vetosi aivan arkipäiväisesti, että hyväksikäytöt pitävät kyllä paikkaansa, mutta hän ei koskaan saanut mitään iloa seurakuntalaistensa ahdistelusta. Koska hän ei saanut iloa hyväksikäytöstä, ei hän nähnyt sitä vakavana asiana. Tämän jälkeen hän myöntää, että kyseessä on toistuva malli, koska myös hän itse on tullut nuorena raiskatuksi toisen papin toimesta.⁶⁷

Uhreja puolustava asianajaja Mitchell Garabedian toteaa, että oli Boston Globelle merkittävää, että lehden uudeksi päätoimittajaksi valittu henkilö oli juutalainen, ja myös kaupungin ulkopuolinen. Hänen mukaansa, jotta totuus tulee ilmi, se vaatii ulkopuolisen tarkastelijan, jolla ei ole tunnesidettä kirkkoon ja kaupunkiin.⁶⁸

Niin kuin aikaisemminkin mainittua, elokuva kritisoi vaikenemisen teemaa ja sitä ajatusta, että tavallaan vastuu on ollut jaettu, kun kaikki tekevät toisilleen palveluksia ja ajavat omaa etuaan. Päähenkilö Robby järkyttyy, kun ennen artikkelin julkaisemista hän kohtaa hotellin aulabaarissa pappi Peter V. Conleyn, Norfolksissa sijaitsevan St. Jude's katolisen kirkon edustajan, jota luuli pitävänsä ystävänsä. Pappi imartelee Robbya vuolaasti ja ylistää sitä, kuinka koko kaupunki kunnioittaa hänen tekemänsä tärkeää työtä. Kuitenkin lopuksi pappi toteaa lämpimästi, ettei Boston tarvitse vaikeina aikoina lisää skandaaleja viitaten hienovaraisesti Globen valmistelevaan artikkeliin.

This is how it happens right? A guy leans on a guy suddenly the whole town just looks the other way.⁶⁹

Tutkimusryhmä haastatteli myös uhriksi joutuneiden perheitä. Eräs uhreista kertoi, että hänen perhettään painostettiin ratkaisemaan oikeusjuttu, mikä vaati heitä allekirjoittamaan salassapitosopimuksen, jonka mukaan he eivät enää koskaan saisi puhua asiasta ulkopuolisille. Perheet ovat toissijaisia uhreja, koska vaikka he eivät olleetkaan suoranaisesti uhreja, läheisen kohtaama trauma vaikutti luonnollisesti heihinkin. Muut seurakunnan jäsenet, myös ne, joita ei ole pahoinpidelty, ovat kolmannen asteen uhreja, koska he kokevat olevansa petettyjä, sillä heidän tuntemansa seurakuntapappi pahoinpiteli niin monia muita heidän tuntemiaan kirkon

⁶⁷ Spotlight elokuva, 1:15:40 ”I never got any pleasure from it.”

⁶⁸ Spotlight elokuva, 56:30 ”If it takes a village to raise a child, it takes a village to abuse one.”

⁶⁹ Spotlight elokuva, 1:41:38, ”A guy leans on a guy.”

jäseniä, eikä arkkihiippakunta tehnyt asialle mitään. Yksi kohtaus, joka havainnollistaa hyväksikäytön kauaskantoisia vaikutuksia ja sitä, kuinka se ne vaikuttavat myös muihin kuin uhreihin ja heidän läheisiinsä oli, kun artikkelin julkaisun jälkeen, kun Sacha Pfeifferin isoäiti oli hyvin masentunut ja järkyttynyt artikkelin luettuaan. Toinen esimerkki on Mike Rezendes, jonka usko katoliseen kirkkoon horjui sen jälkeen kun hän sai selville kaikki pedofiilitapaukset ja miten väärinkäytöksiä annettiin vain jatkaa vaikka kirkon ylempi johto tiesi näistä tapauksista.

3.4. Elokuvan voittamat palkinnot

Venetsian elokuvajuhlat on maailman vanhin kansainvälinen elokuvafestivaali, joka järjestetään Italiassa Venetsian saarella Lidosassa. Elokuafestivaalit järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 1932.⁷⁰ Spotlight elokuva näytettiin ensi kertaa katsojille Venetsian 72. elokuvajuhlissa. Elokuva esitettiin elokuvafestivaalin kilpailujen ulkopuolisessa osiossa.⁷¹ Ensiesittelynsä jälkeen elokuva voitti lukuisia palkintoja eri elokuvafestivaaleilla vuosina 2015 ja 2016. Elokuva nimitettiin neljän eri Independent Spirit Awards palkinnon ehdokkaaksi ja voitti Robert Altman -palkinnon näyttelijöiden tekemästä työstä.⁷² Elokuva voitti myös parhaan näyttelijäkokoonpanon SAG-palkinnon, joka on yksi Yhdysvaltojen arvostetuimpia palkintoja.⁷³ Näiden lisäksi elokuva voitti lukuisia parhaan elokuvan ja käsikirjoituksen palkintoja, kuten esimerkiksi parhaan elokuvan palkinnon New York Film Critics Onlinelta.⁷⁴ Elokuva oli ehdolla monissa eri palkintogaaloissa ympäri maailmaa, kuten esimerkiksi 2016 vuoden Gloden Globe-gaalassa, jossa se oli ehdolla kolmessa eri kategoriassa.⁷⁵

Spotlight voitti elokuvapalkintogaalojen palkintojen lisäksi lukuisia kilita- ja kriittikkoyhdistyksen palkintoja. Monet elokuvakriitikot ja arvostelijat listasivat elokuvan yhdeksi vuoden 2015 parhaimmista elokuvista⁷⁶ ja American Film Institute valitsi sen 2015 vuoden kymmenen parhaan elokuvan joukkoon.⁷⁷ Elokuvan saadessa yhä enemmän palkintoja sekä ehdokkuuksia sen arvostus ja katsomisluvut nousivat ja mielenkiinto sitä kohtaan lisääntyi, mikä oli tämän kaltaiselle elokuvalla erittäin tärkeää.

Vuoden 2016 Oscar-gaalassa Spotlight oli ehdolla kuudessa eri kategoriassa; paras elokuva, paras alkuperäinen käsikirjoitus, paras miessivuosa, paras naissivuosa, paras ohjaus

⁷⁰ <https://www.labiennale.org/en/history?back=true>

⁷¹ Shanahan 2015.

⁷² McNary 2015.

⁷³ SAG Awards Nominations: Complete List

⁷⁴ New York Film Critics Online Name 'Spotlight' Best Film of the Year, 2015.

⁷⁵ <https://www.goldenglobes.com/winners-nominees/2016>

⁷⁶ Dietz 2015.

⁷⁷ <https://www.afi.com/news/here-are-the-afi-awards-2015-official-selections/>

sekä paras leikkaus. Spotlight voitti parhaan elokuvan palkinnon sekä parhaan alkuperäisen käsikirjoituksen palkinnon.⁷⁸ Elokuvan tuottaja Michael Sugar toivoi kiitospuheessaan, että myös elokuvan voitto huomioitaisiin etenkin Vatikanissa ja Paavi Franciscus palauttaisi ihmisten uskon ennalleen kirkkoa ja uskontoa kohtaan sekä suojelisi lapsia parhaimmalla mahdollisella tavalla tulevaisuudessa.⁷⁹

⁷⁸ <https://www.oscars.org/oscars/ceremonies/2016>

⁷⁹ "Spotlight" Wins Best Picture. <https://www.youtube.com/watch?v=ZKV3TKuHm3k>

4. Spotlight-elokuvan vastaanotto

4.1. Elokuvan vastaanotto katsojien keskuudessa

Niin Spotlight-tiimin työ kuin Spotlight elokuvakin on puhututtanut paljon mediassa. Elokuvaa on käsitelty ja arvosteltu paljon eri sosiaalisissa medioissa. Ihmiset ovat tehneet internettiin elokuva-arvosteluita, vastanneet mielipidekyselyihin sekä kommentoineet elokuvaa esimerkiksi Twitterissä hastagilla #spotlightmovie siitä asti, kun elokuva julkaistiin. Elokuvaa kommentoidaan vielä nykyäänkin vuonna 2022 Twitterissä.⁸⁰ Kommentteja ei ole poimittu tutkimukseen mukaan, koska lehtitutkimuksen luonteeseen liittyen olen päättänyt keskittyä suurimmaksi osaksi artikkeleihin. Spotlight tiimin työstä ja Bostonin tapahtumista on tehty monia Podcasteja, joissa kommentoidaan myös itse Spotlight elokuvaa. Elokuvan vastaanotto on hyvää ja se nähdään tärkeänä innoittajana myös muille media-alan ammattilaisille, kuin pelkästään journalisteille.

Mental Health News Radio teki Podcast jakson "Sexual Abuse in the Catholic Church: The Boston Globe's Spotlight". Podcastia pitää ammattilaispsykologi, joka kertoo kokemuksesta, josta hänen asiakkaansa oli kertonut käydessään katsomassa elokuvan. Hän oli ollut teatterissa kuuden miespuolisen ystävän kanssa ja elokuvan loputtua olivat kaikki heistä poistuneet teatterista äärimmäisen ahdistuneina, ilman että he olivat pystyneet edes katsomaan toisiaan. Mies oli kokenut suurta surua ja häpeää katsoessaan elokuvaa, koska aihe kosketti myös häntä itseään uhrina. Podcastissa vieraana olivat tiimin journalisti Mike Rezendes, sekä hyväksikäytön uhri Phil Saviano. Saviano oli myös yksi merkittävistä hahmoista elokuvassa, koska hän oli ensimmäinen uhri, joka halusi kertoa tarinansa tutkimusryhmälle. Myös Saviano kertoo Podcastissa kokemuksistaan ja sanoi olleensa innoissaan elokuvan julkaisusta ja kommentoi sen olevan voitto uhreille.⁸¹

Myös SNAPIN eli "Survivors Network of those abused by priest" perustaja Barbara Blaine on kommentoinut, että joka kerta, kun joku katsoo elokuvan ja keskustelelee siitä, on se voitto uhreille. Blainen mukaan Spotlight on saanut sadat tuhannet ihmiset puhumaan lasten hyväksikäytöstä institutionaalisesta hyväksikäytöstä sekä toimimaan sitä vastaan.⁸² Uhrin ovat olleet kiitollisia elokuvan julkaisusta siitä, että tärkeälle aiheelle on saatu lisänäkyvyyttä ja heidän ääntään on kuultu. Elokuvan julkaisu on myös saanut lisää uhreja rohkaistumaan ja

⁸⁰ Twitter, https://twitter.com/search?q=%23spotlightmovie&src=typed_query&f=live

⁸¹ Podcast Sexual Abuse in the Catholic Church: The Boston Globe's Spotlight Mental Health News Radio.

⁸² Roewe 2016.

astumaan esiin.⁸³ SNAP:in keskilännen aluejohtaja Judy Jones on kommentoinut, että vaatii paljon rohkeutta kertoa hyväksikäytetyksi tulemisesta ja antaa hyväksikäyttäjä ilmi. Myös Jones kommentoi uhrien tarinansa hyväksikäytetyksi tulemisesta elokuvan katsomisen jälkeen. Järjestöllä ei ole tarkkaa lukemaa siitä, kuinka moni uhri on elokuvan katsomisen jälkeen ottanut aiheeseen liittyen heihin yhteyttä, mutta heitä on ollut kuitenkin monia.⁸⁴

IMDb on maailman suosituin ja arvovaltaisin lähde elokuvien ja TV-sarjojen arvosteluille. Spotlightille arvosteluja on antanut yli 450 000 ihmistä, ja se on saanut 8.1 tähteä kymmenestä.⁸⁵ Myös Rotten Tomatoes elokuva-arvostelusivustolla Spotlight on saanut yhteensä 50 000 arvostelua, kokonaisarvosanaltaan 4,3 tähteä viidestä.⁸⁶ Leonard Maltin on yksi maailman arvostetuimmista elokuvakriitikoista ja historioitsijoista. Hänet tunnetaan parhaiten laajalti käytetystä viiteteoksestaan Leonard Maltin's Movie Guidesta ja hän opettaa USC School of Cinematic Artsissa. Maltin kuvailee Spotlightia yhdeksi 2015 vuoden parhaaksi elokuvaksi ja käsikirjoittaja McCarthyn parhaaksi työksi, jossa näyttelijät selviytyvät suorituksestaan niin hyvin, ettei edes heidän ”superstara” statuksensa vie huomiota tarinasta, joka edustaa sellaista journalismin tasoa, joka on Maltinin mukaan uhallalla kuolla sukupuuttoon.⁸⁷

Spotlight-tutkimusryhmän toimittaja Matt Carroll julkaisi Medium.com palvelussa vuonna 2016 artikkelin ”Can the spotlight movie save journalism?” Carrollin vastaus tähän kysymykseen on kaikessa yksinkertaisuudessaan: ei, mutta elokuva voi tarjota voimaa ja auttaa ymmärtämään toimittajan työn merkityksellisyyttä. Artikkelissaan Carroll kirjoittaa siitä ylitsepääsemättömästä tunteesta, jonka hän sai kätellessään nuoria toimittajia, jotka kiittivät Spotlight tiimin työstä ja sen mahdollistamasta elokuvasta. Vastaanotto nuorien toimittajien keskuudessa oli Carrollin mukaan valtavan positiivinen. Carroll kommentoi tiimin saaneen kyllä valtavasti hyvää palautetta itse elokuvasta, mutta eniten palautetta tuli juuri toimittajilta. Toimittajat pitivät elokuvaa Carrollin mukaan inspiroivana ja rakastivat sitä. Carroll on poiminut artikkeliinsa toimittajien julkaisemia twiittejä Yhdysvalloissa vuosilta 2015 ja 2016. Esimerkiksi käyttäjä Bill Kole (6.2.2016) kommentoi: I finally saw #spotlightmovie, and it's inspired me to be far better journalist and editor. The alternative is unacceptable. Edellä mainittu on vain yksi monista esimerkeistä, miten elokuva vaikutti etenkin journalisteihin. Carroll ei

⁸³ Jamieson 2016.

⁸⁴ Biedka, 2017.

⁸⁵ IMDb, 2022.

⁸⁶ https://www.rottentomatoes.com/m/spotlight_2015

⁸⁷ Maltin, 2015.

osannut ajatella elokuvan tekevän niin suurta vaikutusta ihmisiin kuin se teki, ja kokee kiitollisuutta ja nöyryyttä siitä, kuinka paljon elokuva herätti ihmisissä tunteita.⁸⁸

Jeremy Landes kommentoi arvostelussaan sivulle christiananswer.net, elokuvan vievän katsojan suoraan takaisin vuoden 2002 tapahtumiin. Landesin mukaan elokuva ei tarjoa yllätyksiä juonessa, mutta pitää katsojan koukuttuneena. Landesin kirjoittaa ymmärtävänsä, että osa katsojista saattaa syyttää elokuvaa katolisen kirkon mustamaalaamisesta ja väittää sen tuovan negatiivista valoa kirkolle. Kuitenkin hän itse kristittynä tuli surulliseksi elokuvaa katsoessa, ei siksi, että se olisi ollut huono vaan siksi, ettei itse halua enää jättää lapsiaan pappien luokse yksin.⁸⁹

Samalla internet sivustolla, 13 ihmistä on kommentoinut Landesin arvostelua. Kommentit sivustolla on jaoteltu positiivisiin sekä neutraaleihin. Kommenteista kaikki paitsi yksi olivat positiivisia ja kaikki positiivisen kommentin antaneet olivat yhtä mieltä siitä, että elokuva on tarpeellinen ja rehellinen kuvaus tapahtumista. Kommentit ylistivät elokuvaa ottaen kantaa enimmäkseen tuotantoon ja näyttelijäkaartiin. Kommenteissa kommentoijat arvioivat myös elokuvan moraalinen näkökannalta, kolmestatoista kommentoijasta neljä oli valinnut elokuvan olevan loukkaava moraalisesti. Sivustolla oleva neutraali kommentti totesi elokuvan sisältävän liian räikeää kielen käyttöä ja kirosanoja, mikä kommentoijan mielestä kuvastaa Yhdysvaltojen koillisen puolen puhetapaa. Kommentoijan mielestä perheiden ei pitäisi viedä lapsia katsomaan elokuvaa, koska se sisältää paljon seksuaalisia viittauksia ja sen takia myös ikäraja on ehdottoman tärkeä.⁹⁰

Walter Robinson kommentoi luennollaan, että sen jälkeen, kun elokuva oli julkaistu, alkoi ryhmä saada jälleen lisää yhteydenottoja ympäri maailmaa. Eli vaikka artikkelit olivat jo aiheuttaneet kerran saman ilmiön, että uhreja ilmoittautui lisää, aiheutti elokuva niin sanotun ”toisen aallon”. Uhrit olivat kertoneet tutkijoille, että he saivat lisää rohkeutta ja voimaa elokuvasta siihen, että jakaisivat kokemuksensa.⁹¹

4.2. Elokuvan vastaanotto mediassa

Elokuva on herättänyt niin katolilaisessa kuin liberaalisemmassakin mediassa niin puolesta, että vastaan mielipiteitä ja elokuvan julkistaminen on tietenkin luonut kirkolle suuria paineita kommentoida elokuvaa. Yhdysvaltalaiset piispat antoivatkin nopeasti erilaisia ohjeita auttaakseen hiippakuntia vastaamaan kysymyksiin "Spotlight"-elokuvasta sen paljastamasta

⁸⁸ Carroll, 2016

⁸⁹ Landes, <https://christiananswers.net/spotlight/movies/2015/spotlight2015.html>.

⁹⁰ <https://christiananswers.net/spotlight/movies/2015/spotlight2015.html>.

⁹¹ Robinson, 2016. Luento

seksuaalisesta hyväksikäytöstä ja katolisten piispojen konferenssi laatikin ohjeet ja tilastot jo saman vuoden syyskuussa elokuvan julkaisua odotellessa, sanoi piispojen tiedottaja Don Clemmer. Clemmerin mukaan kirkon johtajat halusivat hiippakuntien olevan valmiita puhumaan uhreille, jotka kokivat kipua elokuvan julkaisun myötä, ja näyttämään heille – ja suurelle yleisölle – kirkon olevan muuttunut. Julkisissa vastauksissaan piispat anteeksipyytelivät uhreilta ja joissakin tapauksissa tarjosivat puhelinnumeroita, joihin uhrin voivat soittaa saadakseen neuvoja tai ilmoittaakseen hyväksikäytöstä. He myös kertoivat yksityiskohtaisesti hyväksikäyttäjien ehkäisytoimista, korostivat ilmoittavansa kaikki tapaukset välittömästi siviiliviranomaisille ja korostivat Amerikan kirkon nollatoleranssipolitiikkaa, joka veloitti poistamaan saalistajat kirkosta.⁹²

Catholic News service on Yhdysvaltain katolisen kirkon oma uutistoimisto, joka raportoi katolisesta kirkosta ja siihen liittyvistä asioista. Catholic News service julkaisi John Mulderigin kirjoittaman artikkelin ”Spotlight”, jossa Mulderig kommentoi Spotlightin olevan elokuva, jota yksikään katolilainen ei halua, mutta se tulisiko heidän nähdä sitä on toinen kysymys. John Mulderig kommentoi, ettei kritisoi elokuvaa itsessään, mutta haluaa kuitenkin nostaa esille sen, että hänen mielestään elokuva on avoin kritiikille, sillä siinä on kohtauksia, jotka jäävät vahvasti tulkinnanvaraiseksi. Elokuvassa tutkijat haastattelevat psykologi, tutkija Richard Sipea, joka on tutkinut viimeiset neljäkymmentä vuotta pappien seksuaalisuutta, ja itsekkin työskennellyt aikaisemmin urallaan pappina. Sipean mukaan hyväksikäyttö ongelmat ovat väistämättömiä seurauksia latinalaisen kirkon pappien selibaatin perinteestä. Elokuvassa todetaan, että puolet katolisen kirkon papistosta rikkovat tätä perinnettä, joka synnyttää pappien välisen salaamisen ja valheellisuuden periaatteen. Mulderigin mukaan tämä tulkinta on väärä ja täysin perusteeton. Hänen mukaansa on epäoikeutettua ja erittäin huomiota herättävää sanoa, että puolet papistosta rikkoisi periaatetta.⁹³ Kuitenkin isä Peter Daly puolestaan kirjoittaa elokuva arvostelussaan National Catholic Reporteriin, että hänen mielestään Richard Sipean hypoteesi selibaatista ja vaikenemiskulttuurista on täysin totta. Isä Daly kirjoittaa pappien valehtelevan itselleen ja seurakunnalle seksistä pidättäytymisestä, jonka takia he ovat tottuneet sekä myös juuttuneet valheellisuuden kulttuuriin.⁹⁴ On tietenkin helppo ymmärtää katolilaisen kirkon alaisuudessa olevien medioiden erimielisyydet tai vastahakoinen suhtautuminen elokuvaan ja sen aiheuttamaan kohuun. Niin sanotun valtavirtamedialla ei ole yhtä vahvaa intressiä pyrkiä esittämään, mikä elokuvassa on väärää ja mikä oikeaa, kun taas esimerkiksi

⁹² Crux 2015.

⁹³ Mulderig 2015.

⁹⁴ Fr. Peter Daly 2015. National Catholic Reporter.

Catholic News Servicen kirjoittamasta artikkelista kävi ilmi vahva tarve tuoda esiin myös elokuvan epäkohtia ja sitä kautta ottaa kantaa skandaaliin.

Religion News Service on itsenäinen vuonna 1994 perustettu voittoa tavoittelematon uutislehti.⁹⁵ Heidän julkaisemansa artikkelin ”’Spotlight’ draws a curious- but no longer outraged-crowd” mukaan Spotlight-ryhmän julkaisemien lehtiartikkelien jälkeinen viha kirkkoa kohtaan on kerinnyt laantua, mutta kuitenkin luottamuspuola on yhä olemassa.⁹⁶

The Guardian lehden Mark Kermode kuvailee elokuvalla olevan täydellisen tasainen pinta, jolla on rosoiset reunat. Tällä hän viittaa siihen, että elokuvan estetiikka on hyvin pelkistetty. Siinä ei ole käytetty liikaa efektejä tai estetiikkaa, vaan keskitytään seuraamaan toimittajien työtä. Kermoden sanoo elokuvan tasapainottavan uskon ja vakaumuksen todellisen ja nykyisen kriisin, esimerkiksi kohtauksessa, jossa toimittaja Sacha Pfeiffer käy edelleen messussa isoäitinsä kanssa, vaikka onkin menettämässä viimeisimmänkin yhteyden kirkkoon.⁹⁷ New York Timesin kriitikko A.O Scott kuvailee Spotlightia täydelliseksi elokuvaksi. Se on vankka uutishuonedraama, joka kohtaa pahuuden ilman sensaatiota ja vangitsee uutistoimistuksen elämän todenmukaisesti esimerkiksi alkaen kohtauksesta, jossa eläkkeelle jäävää veteraania juhlistetaan hankalilla puheilla, pakkonaurulla ja kuivalla kakulla. Myös A.O Scott kehuu sitä, että visuaalisesti elokuva erittäin vakuuttava, juuri siksi että estetiikkaa on vähennetty minimiin.

Jack Spring on julkaissut podissaan: Podcast Foreign Correspondence jakson nimeltä ”Spotlight on the movie Spotlight”, joka käsittelee elokuvaa. Jaksoon on kerätty kommentteja elokuvan katsojilta journalisteilta, jotka kaikki tekevät töitä liberaaleissa lehdissä. Kaikkien arvostelujen ja kommenttien mukaan Spotlightin on loistava ja kaunis elokuva sen käsittelemistä kauheuksista huolimatta. Elokuvassa on monia kohtauksia, joihin toimittajat voivat samaistua, kuten kakun syönti ruutupäätteen edessä muiden lähtiessä kotiin. Journalistit ovat yhtä mieltä siitä, että elokuva näyttää todellisen puolen heidän työstään, joka on usein kaukana hohdokkaasta, sillä se sisältää paljon pitkäveteistä ja paljon aikaa vievää taustatyötä.⁹⁸ Toimittaja Dedorah Fisher kommentoi, että elokuvassa olennainen kohta on sen osoittama jännite, joka syntyy, kun pääsy julkisiin tiedostoihin estetään. Tiedostoja varjellaan ja salaillaan niiden arkaluonteisuuden varjolla. Tämä on käytäntö, joka myös ”oikeassa elämässä” luo paljon haasteita journalistin työlle. Fisherin mukaan on olennaisen tärkeää, että elokuva käsittelee myös tätä teemaa. Näin ihmiset voivat paremmin ymmärtää journalistien alaa, vaikkei elokuvan

⁹⁵ About RNS. <https://religionnews.com/>

⁹⁶ Grossman 2015.

⁹⁷ Kermode, 2016

⁹⁸ Foreign Correspondence, Spotlight on the movie Spotlight – 50th episode special, Spotify.

tavoite olekaan viedä suurinta huomiota tähän. Tässä kyseisessä asiassa tämä muu syy oli kirkon suojele.⁹⁹ Dedorahin mielestä hallituksen asiakirjoihin ja oikeudesta tullessiin pöytäkirjoihin on ehdottoman tärkeä päästä käsiksi, jotta myös kansalaiset näkisivät mitä ja miten heidän hallituksessaan käsitellään asioita. Dedorahin mukaan toimiva oikeuslaitos on kaikkien etu sekä myös demokratian perusta, läpinäkyvyys ja kansalaisten vapaa pääsy asiakirjoihin on ehdotonta.¹⁰⁰

Toimittaja Ty Burr kommentoi artikkelissaan, että on liian aikaista kommentoida, onko Spotlight yksi parhaista elokuvista mitä on tehty, mutta se on hyvin tehty terävä ja totuudenmukainen elokuva, joka jokaisen pitäisi katsoa. Burrin mukaan myös itse toimittajille on elokuva hyvä muistutus siitä, miten heidän tulisi hoitaa työnsä.¹⁰¹

Elokuva on ymmärrettävästi saanut kritiikkiä myös joiltain elokuvan niin sanotuilta oikeilta henkilöiltä. Esimerkiksi katolilainen Jack Dunn, joka toimi tapahtumien aikaan Bostonin High Schoolissa yhtenä koulun johdon avainjäsenistä, haastoi tuotantoyhtiön oikeuteen heti elokuvan nähtyään. Hänen mukaansa elokuvassa esitetty dialogi, jossa hän vähättelee/kieltää pappien hyväksikäyttöä on vääristelty. Dunn toteaa dialogin olevan elokuvantekijöiden valmistamia dramaattisia tehosteita, ja ne edustavat epätarkkaa kuvausta siitä, mitä hän teki ja sanoi. Boston High Schoolin lausunnossa Jack oli alusta alkaen suorapuheinen viestinnän avoimuuden puolestapuhuja. Hän oli mukana luomassa suunnitelmaa uhrien auttamiseksi, johon sisältyi kommunikointi kaikille alumneille sekä heille tiedottaminen vihjelinjasta, jonka avulla he voivat ilmoittaa kaikista väärinkäytöksistä, riippumattoman asianajajan palkkaaminen, joka järjesti uhreille ilmaista neuvontaa, ja ilmoittaminen lainvalvontaviranomaisille kaikista paljastetuista rikollisista toimista. Monet uhrit ja heidän puolestapuhujansa pitivät suunnitelmaa mallina, jonka muut uskon perustuvat instituutiot myöhemmin omaksuivat.¹⁰²

4.3. Elokuvan vastaanotto katolisessa kirkossa

Kun tutkimusryhmä aloitti kesällä 2001 tutkimaan Bostonin katolisen hiippakunnan hyväksikäyttökandaalia, tiedosti ryhmä heti kaupungin vahvan katolilaisuuden ja sen, että he tulisivat astumaan pahasti kirkon varpaille. Katolinen hiippakunta nähtiin merkittävimpänä ja tehokkaimpana instituutiona koko kaupungissa. Ryhmä kuitenkin päätti tehdä uhreille oikeutta

⁹⁹ Fisher 2016.

¹⁰⁰ Fisher, opinion.

¹⁰¹ Burr, 2015.

¹⁰² Boston College, 2016.

ja lopettaa kirkon hyssyttelypolitiikan. Katolilaiset näkivätkin Boston Globe lehden jo valmiiksi hyvin liberaalina, elitistisenä sekä katolilaisuuden vastaisena lehtenä.¹⁰³

Kardinaali Bernard Law, joka nousi keskeiseksi henkilöksi koko skandaalissa oli kaupungissa vahvassa vaikuttaja-asemassa. Tätä asemaa hän käytti hyväkseen, jotta pappi John Geoghan ja monet muut pystyivät jatkamaan ammatin harjoittamistaan lapsien seksuaalisesta hyväksikäytöstä huolimatta. Law kommentoi jo vuonna 1992 lehdistön, etenkin Boston Globen keskittyvän vain katolisen kirkon huonoihin puoliin. Lawin mielestä Boston Globe pyrki kirjoituksillaan alentamaan Jumalan voimaa maailmassa.¹⁰⁴ Skandaalin jälkeen arkkipiispa Bernard Law viimein erosi virastaan joulukuussa 2002, kuitenkin kieltäen häneen kohdistuvat syytökset. Vuonna 2004 tämän eroamisen jälkeen Paavi Johannes Paavali II nimitti Cardinal Lawin Rooman Santa Maria Maggiore -basilikan arkkipapiksi - paikkaan, jossa valitaan tulevat paavit.¹⁰⁵ Vaikka tämä virka onkin suurelta osin seremoniallinen, nimitystä pidettiin Vatikaanin epäonnistumisena ymmärtää seksuaalisen hyväksikäytön kriisin laajuutta. Isä Kenneth Doyle kommentoi tämän kaltaisten asioiden kuvastavan kirkon tekopyhyttä.¹⁰⁶ Elokuvan nähtyään, hän julkaisi mielipidekirjoituksen Catholic Philly lehdessä. Doylen mukaan on pöyristyttävää, että Cardinal Law:n kiistettyä syytökset Bostonin pedofiilipapeista, paavi Johannes Paavali II ei rankaissut häntä, vaan nimitti hänet korkeaan Vatikaanin virkaan. Tällä oli tarkoitus osoittaa, että vakavista rikkomuksista huolimatta, katolisen kirkon ja paavin suurta anteeksiantotaitoa. Doylen toteaa, että monien katolilaisten uskovan paavin olleen liian lempeä. Se tosiasia, että Johannes Paavali II:n toimista on saatu niin kriittisiä arvosteluja, osoittaa, että katolisen kirkon tulisi tehdä yhä lujempia toimenpiteitä ja vastustettava kovemmin seksuaalirikollisia kirkon sisällä.¹⁰⁷

Spotlight-elokuvan julkaisun jälkeen se herätti paljon mielipiteitä varsinkin kirkon sisällä niin puolesta kuin vastaan. Katolisen kirkon työntekijöiden oli väistämättä otettava kantaa elokuvaan, joka oli saavuttanut niin suuren suosion ympäri maailmaa. Monissa kannanotoissa nousi esiin katumus ja häpeä, mutta osassa myös nostot elokuvasta, joita ei hyväksytty tai joita ei koettu perusteltuina tai oikeutettuina. Elokuvan julkaisun aikaan Bostonin arkkipiispa kardinaali Seán P. O'Malley kommentoi elokuvan kuvaavan hyvin tuskallista aikaa katolisen kirkon historiassa, etenkin Bostonissa.¹⁰⁸ Spotlightin voitettua kaksi

¹⁰³ Mizner, 1.

¹⁰⁴ Marantz 1992.

¹⁰⁵ Church right to allow Cardinal Law into conclave 2005.

¹⁰⁶ Doyle, 2015.

¹⁰⁷ Doyle, 2015.

¹⁰⁸ Finucane 2016.

Oscar-palkintoa O'Malley julkaisi pitkän kannanoton siitä, kuinka Spotlight on tärkeä elokuva kaikille ja varsinkin kaikille niille, joita seksuaalinen hyväksikäyttö koskettaa. O'Malleyen mielestä journalismi on elintärkeä asia, jonka on tarkoitus puuttua yhteiskunnan epäkohtiin. Nyt, kun kirkon ovea oli saatu raotettua, olisi epäkohtiin myös helpompi puuttua ja puhua niistä. O'Malley otti kantaa lasten ja uhrien auttamiseen ja siihen, kuinka perheiden tuki sekä lasten hyväksikäytön estäminen pitäisi nostaa kirkon pääprioriteeteiksi. Kirkon tulisi ryhtyä valvomaan tarkemmin toimintaperiaatteita, jotta tämän kaltaisia väärinkäytöksiä ja rikollista toimintaa ei enää pääsisi tapahtumaan. Toimintaperiaatteilla O'Malley tarkoitti pappien taustojen tarkistuksia, turvallisen ympäristön luomista kirkkoon, pakollista raportointia epäilyttävistä tilanteista, sekä yhteistyötä kirkon ja viranomaisten välillä. Kannanoton O'Malley päätti vielä uudestaan anteeksipyynnöllä kaikesta tapahtuneesta.¹⁰⁹

Isä Robert Barron on Word on Fire organisaation perustaja. Word on Fire on mediaan perustuva katolilainen ryhmä, jonka pääperiaate on levittää katolista uskoa ja saada sitä kautta uusia, ja vanhoja jo eronneita kirkon jäseniä tulemaan takaisin. Organisaatio tekee sosiaalisessa mediassa paljon näyttävää työtä.¹¹⁰ Barron on noussut ihmisten tietoisuuteen. Hän kommentoi Spotlightin olevan hyvin totuudenmukainen ja myös samalla aliarvostettu elokuva. Hänen mielestään elokuva hyvin korostaa moniulotteista teemaa siitä, ettei ole järkeä käydä kamppailua hyvät vastaan pahat periaatteella. Barron ottaa kuitenkin kantaa elokuvan loppukohtaukseen, jossa katsojalle näytetään kaupunkia missä katolisen kirkon lasten hyväksikäyttöä on ollut ja kuinka asialle ei olla tehty mitään. Barronin mielestä kirkko kuitenkin on ottanut kantaa ongelmiin ja pyrkinyt ratkaisemaan ongelmaa. Barronin mukaan katolinen kirkko ei ole koskaan sanonut, että haudataan ongelmat ja ollaan tekemättä mitään. Barron on vahvasti sitä mieltä, että useat näyttelijöiden ja ohjaajien antamat haastattelut eivät pidä paikkaansa, vaan hänen mielestään elokuva on kyllä uskottava, mutta kaikki asiat eivät pidä paikkaansa, eikä niitä voi esittää näin pelkistetysti.¹¹¹

National Catholic Register on julkaissut järjestön oman elokuvakriitikko sekä katolisen diakonin Steven D Greydanuksen arvostelun elokuvasta. Greydanus kommentoi elokuvan kohtaavan katsojan ja näyttäen kirkon tuhoollisen tavan hoitaa asioita. Katolisille katsojille elokuva toimii muistutuksena siitä, että he voivat vaatia kirkkoa toimimaan avoimemmin ja vastuullisemmin tulevaisuudessa. Hän kuitenkin nosti arvostelussaan esille kriittisen pointin

¹⁰⁹ Miller 2016.

¹¹⁰ Greydanus, 2016.

¹¹¹ Bishop Robert Barron gives his take on new "Spotlight" film, <https://www.youtube.com/watch?v=kl6j8PEXbPc>

siitä, kuinka journalistit ovat kaikki entisiä katolilaisia, jotka eivät enää harjoita uskoaan, ja viittaa etenkin Rezendeziin, jonka asenne on miltei vihamielinen kirkkoa kohtaan. Haastattelut ja journalistien asenne kirkkoa kohtaan luo Greydanuksen mielestä elokuvaan kielteisen sävyn kaikkeen kirkkoon liittyvässä. Vaikka Greydanus ei kiellä elokuvan todenmukaisuutta hän toteaa arvostelussaan, että elokuva syyllistää kirkon johtoa, vaikka oikea ongelma on koko järjestelmässä eikä pelkästään johtajissa. Greydanuksen mielestä myös elokuvan huono puoli on se, että elokuvassa ei kerrota, että hyväksikäyttö tapauksia on muissakin organisaatioissa yhtä lailla kuin katolisessa kirkossa esimerkiksi julkisen koulutuksen ohjelmissa. Elokuva ei myöskään kerro selkeästi sitä, että hyväksikäyttötapaukset katolisessa kirkossa olivat korkeimmillaan 1970-luvulla. Greydanus kuitenkin itsekin toteaa tämän olevan ymmärrettävää, koska elokuvan kertoo Spotlight tiimin näkökulmasta.¹¹²

National Catholic Reporter kirjoitti artikkelin muutoksista, joita on tehty katoliseen kirkkoon ja sen sääntöihin Spotlight-elokuvan julkaisun jälkeen. 5. syyskuuta vuonna 2016 astui voimaan paavi Franciscuksen laki, jossa Franciscus myöntää luvan Vatikaanin virastoille tutkia katolisen kirkon hyväksikäyttötapauksia. Laissa määritellään, että seksuaalisen hyväksikäytön huomiotta jääminen voi johtaa erottamiseen kirkon tehtävistä. Laki edellyttää myös jokaisen tapauksen tutkimisen sekä syytteen nostamisen jokaista pappia kohtaan, joka käyttää hyväksi lapsia tai peittelee tietämäänsä hyväksikäyttötapausta.¹¹³ Kuitenkin monet asiantuntijat, lakimiehet ja uhrit ovat olleet pettyneitä lakimuutokseen ja siihen, ettei paavi Franciscus vielääkään asettanut tuomioistuinta, jolla olisi valtuudet tuomita hyväksikäyttäjät, monet näkevät asian niin, ettei muutosta ole tehty tarpeeksi vanhaan käytäntöön, jossa paavilla oli ollut jo lupa poistaa pappeja pois viroistaan tarpeeksi hyvällä syyllä. Kirkon sisällä lakiuudistukseen on oltu hyvin tyytyväisiä.

Life Teen on katolinen nuorisopalvelujärjestö ja liike Yhdysvalloissa. Nunna Helena Burns julkaisi elokuva-arvostelun Spotlightista ja kirjoittaa, ettei elokuva ole kirkkoa musertava, vaikka se voisi olla. Elokuvantekijät ovat tehneet uskottavaa ja vastuullista työtä. Se on informatiivinen, tarkka ja siinä paljastetaan juuri tarpeeksi tapaukseen liittyviä yksityiskohtia ja loput vihjataan huomaamattomasti, ei mehukkaalla tai sensaatiomaisella tavalla. Hän pitää erityisen tärkeänä sitä, ettei elokuvassa syyllistetä Jumalaa tai itse uskontoa, vaan katolisen kirkon korruptiota. Hänen mielestään elokuva ei tehnyt eroa hyvän Jumalan ja pahojen miesten välillä, jotka edustavat Jumalaa (ja tekevät huonoa työtä siinä), koska Jumalaa ei mainita elokuvassa juuri lainkaan. Yksi ainoista kerroista, kun Jumala mainitaan, on

¹¹² Greydanus 2015.

¹¹³ McElvee 2016.

traagisessa kohtauksessa missä yksi uhreista, nyt aikuinen mies sanoo: "Et sano ei Jumalalle". Hänen mukaansa 12-vuotiaana ainut oikea vastaus papin ehdotuksille oli kyllä, koska pappi oli rinnastettavissa Jumalaan. Burnsian mukaan tämä ehkä paras tapa käsitellä "Jumalaa" tässä tarinassa, jolla ei ollut mitään tekemistä Jumalan, vaan pahojen miesten kanssa.¹¹⁴

America Media julkaisi 2019 Podcastin ”Deliver Us”, jossa keskitytään katolisen kirkon hyväksikäyttötapauksiin. Podcastin juontajana toimii Maggi Van Dorn, joka tunnustautuu itse katoliseksi. Van Dorn haluaa podcastissa selvittää syitä tapahtumiin ja sitä, miten voisimme yhteiskunnassa tehdä estääksemme kyseisen toiminnan ja sekä myös auttaa uhreja. Eri jaksoissa hän haastattelee eri asiantuntijoita, uhreja sekä katolisen kirkon puolesta puhujia.¹¹⁵ Jaksossa ”Is the church still covering up abuse” käsitellään, miten kirkko onnistui peittelemään näin mittavan suurta hyväksikäyttö skandaalia. Jaksossa haastateltiin uhreja, Globen Spotlight-tiimin jäseniä sekä journalisti Jason Berryä, joka jo 1980-luvulla kirjoitti katolisen kirkon hyväksikäyttötapauksista. Berry on käyttänyt melkein koko uransa seksuaalisten hyväksikäyttöjen tutkimuksiin. Podcastissa keskustellaan siitä, miksi kesti niin kauan ennen kuin joku jatkoi Jason Berryn aloittamaa tutkimustyötä.

Podcastissa Matt Carrol, Martin Barron, Walter Robinson kertovat Bostonin katolisen kirkon hyväksikäyttö skandaalin tutkimuksista ja niiden etenemisestä. He nostivat tapahtumia esiin, jotka tapahtuivat niin oikeassa elämässä kuin elokuvassakin. Podcastissa käsitellään myös sitä, kuinka tiimin lehtiartikkelien julkaisun jälkeen kirkko loi uudistuksia sääntöihin koskien hyväksikäyttöjä. Uudistuksia tuli lisää myös elokuvan julkaisun jälkeen sen aiheuttaneesta vaikutuksesta.¹¹⁶

Mitchell Garabedian toimii asianajajana Bostonissa. Hän on vuosikymmenten ajan puolustanut hyväksikäytön uhreja ja hänellä oli myös vahva rooli elokuvassa, jossa häntä näytteli Stanley Tucci. Garabedian on kommentoinut uuden lain olevan puutteellinen, sillä katolinen kirkko tutkii itse omia virheitään. Skeptisyys nousee esiin hänen antamassaan haastattelussa National Catholic Reporterille, jossa Garabedian kommentoi katolisen kirkon näyttäneen, ettei se pysty objektiivisesti tutkimaan itse itseään hyväksikäyttöön liittyvissä tapauksissa.¹¹⁷

Garabedian on kommentoinut Adam Klasfeldin Youtube-kanavan haastattelussa Spotlight elokuvan olevan todella positiivinen viesti uhreille ja kansalle siitä, että tapauksista

¹¹⁴ Sr. Helena Burns, 2015

¹¹⁵ <https://www.americamagazine.org/deliverus>

¹¹⁶ Deliver us podcast, Is the church still covering up abuse, Spotify.

¹¹⁷ McElvee 2016.

pitää ilmoittaa eteenpäin. Hyväksikäytön kertomisesta on Garabedianin mielestä hyötyä myös uhreille parantumiseen liittyvissä kysymyksissä. Hänen mielestään elokuvan tärkein opetus on se, että kukaan ei ole yksin tämän asian kanssa, koska uhreja on tuhansia ja he kyllä saavat apua, jos vain he haluavat ottaa sitä vastaan. Garabedian kommentoi olleensa otettu elokuvasta, joka on ääni niille, joilla ei ollut ääntä. Garabedian kertoo saavansa yhä vuonna 2021 puheluita uhreilta, jotka haluavat astua esiin ja kertoa tarinansa. Tähän on kiitos elokuvan, koska uhrin ovat rohkaistuneet nähneensä sen. Monet soittajista kertovat katsoneensa elokuvan monta kertaa ennen kuin rohkaistuvat ottamaan yhteyttä. Usein tähän on saattanut mennä monta kuukautta.¹¹⁸

¹¹⁸ Objections interview: Mitchell Carabedian-attorney 2.12.2021

5. Johtopäätökset

Vuosi 2002 oli shokeeraava koko Yhdysvaltain katoliselle kirkolla Bostonin hyväksikäyttöskandaalin takia. Spotlight tutkimusryhmä mullisti artikkeleillaan maailmaa ja tämän takia aihetta ja artikkelien vaikutusta katoliseen kirkkoon ja yhteiskuntaan onkin tutkittu paljon. Vaikka katolisella kirkolla on vahvat perinteet ja paikka yhteiskunnassa, kokevat tutkimukseni mukaan ihmiset kokevat kirkon epäonnistuneen ja ihmisten luottamus katoliseen kirkkoon on musertunut. Kirkolta odotetaan muutoksia, joita ei kaikkia olla nähty yhteiskunnassa, joka myös näkyy Yhdysvaltojen katolisen kirkon jäsenmäärissä, jotka eivät ole nousseet vanhaan tapaansa 2002 vuoden hyväksikäyttö skandaalin jälkeen. Artikkelien paljastukset muuttivat koko katolisen kirkon maineen, jonka takia monet alkoivat miettimään suhdettaan kirkkoon. Tämä on myös yksi suurimmista syistä, miksi 2002 vuoden tapahtumista tehtiin vuonna 2015 julkaistu elokuva.

Spotlight tiimi auttoi elokuvan tekemisessä huomattavasti. Yllätyin siitä, kuinka tarkkaa ja yksityiskohtaista apua tiimi antoi elokuvan tekijöille. Tiimin yksityiskohtainen kädestä pitäen avustaminen ja monien kuukausien yhteistyö näkyy siinä, miten totuudenmukainen ja aidon tuntuinen elokuvasta tuli.

Ylistävät positiiviset arvostelut ja kommentit osoittavat elokuvan tehneen vaikutuksen katsojiin sekä mediaan. Negatiivisten kommenttien löytäminen itse elokuvasta oli erittäin hankalaa, jopa mahdotonta. Aiheutunut kritiikki on syntynyt enimmäkseen ymmärrettävästi itse katolista kirkkoa vastaan, tai sitten elokuvan valitsevaa aihetta. Osa katsojista kokee aiheen olevan liian arkaluonteinen. Osa kritiikistä kohdistui siihen, että elokuva antaa ymmärtää pappien selibaattiperinteen olevan osa ongelman syntymistä. Tämä ajatus kuitenkin perustuu tutkija Richard Siper tutkimusmateriaaliin, joka oli aikaisemmin työskennellyt itse pappina, jonka jälkeen tutkinut pappeja yli 40 vuotta. Monilla katolisen kirkon jäsenellä on varmasti juuri selibaatin perinteestä erkanevia mielipiteitä, ja tätä aihetta olisi mielestäni erittäin kiinnostava tutkia esimerkiksi haastattelututkimuksena, mikäli tekisin aiheesta jatkotutkimusta. Kuitenkin tiedostan, että kyseistä aihetta olisi varmasti erittäin vaikea tutkia, ja löytää siihen liittyviä lähteitä.

Eri medioissa suhtauduttiin elokuvaan hyvin eri tavoilla. Liberaalisemmat lehdet ylistivät elokuvaa ja monissa artikkeleissa nostettiin esille kirkon vaikutus ihmisiin ja kirkon ongelmat yleisesti. Artikkelit kehuivat elokuvan perspektiiviä siinä, ettei journalisteja nosteta sankareiksi. Liberaaleissa lehdissä pyrittiin osoittamaan, kuinka kirkko toimi väärin ja kuinka kirkon maineen suojeleminen oli tärkeämpää kuin yksittäisen uhrin kokema kärsimys. Liberaalisten lehtien kanta oli hyvin erilainen verrattuna katolisten lehtien kantoihin. Monet

katoliset lehdet kehuivat itse elokuvaa, mutta löysivät siitä korjattavia asioita, joita lehdet kommentoivat kärkkäästi. Katolisten lehtien ja katolisten ihmisten arvosteluissa ja kommentteissa nousi esiin negatiivinen kanta siihen, kuinka elokuvan näkökulma on jopa vihamielinen kirkkoa kohtaan. Monet kirjoittajat olisivat halunneet elokuvan nostavan esiin, ettei katolinen kirkko ole ainut instituutio, jossa esiintyy tämän kaltaisia ongelmia. On tietenkin ymmärrettävää, kuinka mielipide muuttuu riippuen siitä, minkälaisella taustalla kirjoittaja on katsonut elokuvan.

Katolinen kirkko käyttää nykyään kymmeniä miljoonia dollareita joka vuosi lastensuojelutoimiin - ja kuluttaa nykyään noin kaksi kertaa niin paljon kuin vuosikymmen sitten, USCCB:n¹¹⁹ vuosiraporttien mukaan. Uusien uskottavien syytösten määrä on kolmasosa siitä, mitä se oli vuosikymmen sitten. Ja kun papiston seksuaalista hyväksikäyttöä koskevat skandaalit räjähtävät nyt muissa maissa, Yhdysvaltain kirkkoa pidetään maailmanlaajuisena johtajana ehkäisytoimissa. Elokuvan saavuttaneella huomiolla on varmasti vaikutusta siihen, että katolisella kirkolla on suuren paineen ja tarkastelun alla. Kuitenkin seksuaalisen hyväksikäytön syntiä ja rikollisuutta valitettavasti tapahtuu edelleen. Vaikka rikoksentekeijästä ilmoittamatta jättäminen saattaa olla harvinaisempaa aikaisempaan käytäntöön verrattuna, luo kuitenkin jokainen tapahtuma entistä synkempää varjoa katolisen kirkon päälle, vaikka kirkko kuinka yrittäisi ponnistella luottamuksen palauttamisessa ja turvallisen ympäristön luomisessa, toteaa Dubuquen arkkipiispa Michael. Jackels Washington Postin haastattelussa.¹²⁰ Katolisen kirkon tulisi myös käyttää elokuvaa varoittavana esimerkkinä pohtiessaan toimintaansa ja viranomaisten ja kirkon välisen yhteistyön parantamista. Esimerkiksi katolisen kirkon sisäiset ohjeet tulisi ehdottomasti päivittää niin, että ne pakottavat avoimuuteen ja läpinäkyvyyteen ja että siviiliviranomaisille raportointi olisi pakollista.¹²¹

Spotlight tutkimusryhmän julkaistua ensimmäiset artikkelit, odottivat journalistit ihmisiltä suurempaa kannanottoa ja vastustamista, mutta sitä ei kuitenkaan nähty. Journalistit yllättyivät sen sijaan positiivisesti siitä, etteivät he saaneet miltei laisinkaan osakseen vihapuhetta ja uhkailuja, vaan ihmiset suhtautuivat positiivisesti. Negatiivista palautetta tuli tietenkin myös, mutta se kohdistui enemmänkin kirkkoon ja kirkon salailuun. Aihe suututti ihmisiä, ei niinkään itse artikkelit. Artikkelien julkaisemisen jälkeen puhelimet alkoivat soida minkä pystyy kokemaan vahvasti myös elokuvan välityksellä, kun uhreja tulee enemmän ja enemmän esiin. Tutkimukseni osoittaa, että myösokuva teki samankaltaisen vaikutuksen

¹¹⁹ United States Conference of Catholic Bishops, 2014.

¹²⁰ Michelle Boorstein, 2017.

¹²¹ Rauhala, 18.

ihmisiin, kun uhrin saivat äänensä kuuluviin ja kokivat tullessa kuulluksi. Myös Robinsonin luennon mukaan elokuva aiheutti saman vaikutuksen, minkä artikkelit olivat onnistuneet synnyttämään. Elokuvan vastaanotto pohjimmiltaan oli siis hyvin samanlainen kuin artikkelien. Uhrit uskalsivat tulla esiin ja kirkko joutui jälleen syntipukiksi.¹²²

Vaikka skandaalia olikin käsitelty monissa eri median välineissä jo aikaisemminkin paljon, onnistui elokuva nostamaan skandaalin näkyvyyden aivan uudelle tasolle voittaessaan parhaan elokuvan palkinnon Oscar-gaalassa. Elokuvaa levitti tärkeää tietoisuutta aiheesta, ja sen tuottama mediakohu ja huomio osoittavat, kuinka paljon medialla ja esimerkiksi elokuvilla on myös mahdollisuuksia vaikuttaa ihmisten mielipiteisiin. Vaikka olin itse tietoinen kaikesta vuotena 2002 tapahtuneesta, synnytti elokuva minussa vielä paljon vahvempia tunteita ja koen elokuvan julkaiseminen erittäin tärkeänä.

Uhreja puolustava asianajaja kertoi saavansa yhä vuonna 2021 puheluita uhreilta, jotka haluavat astua esiin ja kertoa tarinansa. Elokuvan näkeminen oli rohkaissut heitä kertomaan tarinansa. SNAP-uhriverkoston mukaan joka kerta, kun joku katsoo elokuvan, uhrit voittavat. Niin kuin elokuvassa sanottiin, elokuva todella antoi äänen niille kenellä ei ollut ääntä. Elokuvaa onnistui synnyttämään uudelleen tarvittavaa keskustelua ja toi tarinalle lisänäkyvyyttä. Elokuvaa varmasti niin sanotusti elää artikkeleita pidempään ja auttaa muistuttamaan ihmisiä siitä, millaiset seuraukset vaikenemisella voi olla.

¹²² Robinson, 2016 Luento.

6. Pohdinta

Nykyään, kun sanomalehtien mainostulot, tilaukset ja levikki laskevat, ja iltapäivälehdet ja jopa uutissivustot houkuttelevat epätoivoisesti luku- ja katselukertoja sensaatiouutisilla ja klikkikalastelulla, saattaa helposti tulla masentunut tunne siitä, että journalismista on kokonaan kadonnut sen perimmäinen merkitys, puolueettoman tiedon jakaminen. Spotlight on suurella Hollywood mittakaavalla pieni budjettielokuva, joka kertoo tärkeän tarinan, ja samalla näyttää millaisia voimia tutkivalla journalismilla on - miten neljän hengen bostonilainen tutkimusryhmä onnistui muuttamaan maailmaa ja paljastamaan totuuden voimakkaasta ja vääristyneestä instituutista. Pohjimmaisena tarkoituksena on muistuttaa katsojille ammattimaisen journalismin elintärkeästä, mistä elokuva onkin saanut niin paljon ylistystä. Se onnistuu osoittamaan sen, kuinka totuuden kertominen on kaikkein tärkeintä, oli se kuinka kamala tahansa.

Yksi monista syistä, miksi valitsin tämän aiheen maisterintutkielmaani on se, että suhtaudun journalismiin intohimoisesti ja näen ammattimaisen ja oikeudenmukaisen journalismin nykypäivän yhteiskunnan toimivuuden kannalta välttämättömäksi. Elokuvasa on kohta, joka kuvastaa mielestäni millaisen hyvän ja perusteellisen toimittajan työ on. Juuri ennen kuin liki vuoden työn vaatinut juttu pedofiiliskandaalista ja sen kauheuksista aiotaan julkistaa, päätoimittaja Marty Baron lukee oikolukee Michael Rezensin artikkelia ja yliviivaa turhia sanoja ja mutisee itseksensä: ”turha adjektiivi”. Tämä on hyvä muistutus siitä, että jutun luonteesta huolimatta, on toimittajan pystyttävä käsittelemään aiheita aina totuudenmukaisesti ja puolueettomasti, eikä ammatillinen tausta tai uskonnollinen vakaumus saisi vaikuttaa artikkelien luonteeseen.

Vaikka tutkimuksen tekeminen oli erittäin antoisaa, ilmeni siinä myös tiettyjä rajoitteita. Tutkimukseni aikana minulle heräsi kysymys siitä, eivätkö ihmiset uskaltaneet näyttää negatiivisia mielipiteitä mediassa elokuvasta vai oliko elokuva yksinkertaisesti niin hyvä, ettei negatiivisia mielipiteitä tullut elokuvasta, sillä negatiivisten kannanottojen löytäminen oli suuri haaste ja miltei mahdottomuus. Oli oikeastaan hyvin vaikea löytää materiaalia, jossa katolilainen kirkko olisi kritisoinut elokuvaa. Tämä on tietysti tavallaan myös positiivinen asia, ja ymmärrettävää myös elokuvan arkaluontoisuuden takia. En voinut kuitenkaan välttyä pohtimasta, ovatko esimerkiksi katolisen kirkon johdon mielipiteet samat kirkon suljettujen ovien takana. Lehtiartikkeleiden perusteella paljastuu, että vaikka kirkko on ottanut askeleita kohti turvallisempaa ympäristöä, tukee uhreja ja on luonut ennaltaehkäisyn keinoja, hyväksikäyttöjä kuitenkin edelleen valitettavasti tapahtuu. Voi olla, että jotkin valtarakenteet ovat niin syvässä, ettei edes tämän laajuinen skandaali niitä pysty kokonaan estämään.

Vaikka tositarinan muokkaaminen elokuvan muotoon voikin olla haasteellista, onnistuu Spotlight-elokuva näyttämään katsojalle myös syvemmän totuuden, pahoinpitelyn aiheuttaman psykologisen trauman, ei vain uhreille, vaan kaikille katolilaiseen kirkkoon uskoville uskovaisille, ottamalla uskon kuitenkin huomioon arvokkaalla tavalla. Kun entiseltä papilta, nykyään psykiatrilta kysytään, kuinka katolilaiset sovittavat yhteen hyväksikäyttöskandaalin uskonsa kanssa, hän vastaa uskon olevan ikuista.¹²³ On kuitenkin tärkeä pyrkiä erottaa nämä kaksi asiaa toisistaan. Mark Ruffalon esittämän Michael Renzenzesin roolihahmo kuvaa minusta tätä kaikkein parhaiten. Ensiksi hän on toimittaja, joka jahtaa kaihtamatta juttuaan. Saatuaan vainun, mikään ei pysäytä häntä. Hän juoksee oikeustalon virastoissa, jahtaa taksia kun on kiire seuraavaan paikkaan ja huutaa pomolleen kun tämä ei ymmärrä jutun tärkeyttä.¹²⁴ Toimittajaminänsä unohdettuaan ja hieman rauhoituttuaan hän kuitenkin tunnustaa Sacha Baronille nauttineensa kirkosta käynneistä lapsuudessaan, ja aina uskoneessa palanneensa kirkkoon myöhemmin, mutta nykyään se vain tuntuu vaikeammalta, kun hän tuntee olevansa petetty. Tämä myös tekee hänet hyvin surulliseksi, koska hän on tietoinen myös niistä kaikista hyvistä asioista, joita kirkko yhteiskuntaan luo.¹²⁵

¹²³ Spotlight elokuva, 29:09 ”I heard you were editor once”

¹²⁴ Spotlight elokuva, 1:33:32 ”I am having troubles accessing some public records”

¹²⁵ Spotlight elokuva, 1:38:36 ”I Stopped going to church with my nana”

Lähde- ja kirjallisuusluettelo

Lähteet ja apuneuvot

About Pew Research Center <https://www.pewresearch.org/about/>. Katsottu 01.04.2022.

About Word on fire <https://www.wordonfire.org/about/>. Katsottu 01.04.2022.

Acitelli Tom 2016. Spotlight in Boston: Where the Best Picture winner was filmed
27.02.2016. <https://boston.curbed.com/maps/spotlight-movie-boston-film-locations>.
Katsottu 01.01.2022.

Adam Klasfeld 2.12.2021. <https://www.youtube.com/watch?v=cBfvcPC18Rs> Katsottu
08.05.2022.

America's Changing Religious Landscape. Pew Research Center 12.05.2015.
<https://www.pewforum.org/2015/05/12/americas-changing-religious-landscape/> Katsottu
06.01.2022.

American Press Institute, 2014. How Americans get their news,
<https://www.americanpressinstitute.org/publications/reports/survey-research/how-americans-get-news/> Katsottu 14.04.2022.

A.O Scott, 2015. Review: In 'Spotlight,' The Boston Globe Digs Up the Catholic Church's
Dirt. New York Times, 05.11.2015. <https://www.nytimes.com/2015/11/06/movies/review-in-spotlight-the-boston-globe-digs-up-the-catholic-churchs-dirt.html> Katsottu 15.12.2021.

Based on a true true story? Scene-by-scene Breakdown of Hollywood Films. Information is
beautiful. <https://www.informationisbeautiful.net/visualizations/based-on-a-true-true-story/>
Katsottu 15.04.2022.

Biedka Chuck 2017, 'Spotlight' movie helps abuse victims come
forward. 29.08.2017. <https://archive.triblive.com/local/valley-news-dispatch/spotlight-movie-helps-abuse-victims-come-forward/> Katsottu 15.04.2022.

Bishop Robert Barron gives his take on new "Spotlight" film, 17.11.2015
<https://www.youtube.com/watch?v=kl6j8PEXbPc>. Katsottu 23.03.2022.

Blyth Antonia 2016. 'Spotlight's Tom McCarthy: "I Passed The First Time". Deadline
6.2.2016 <https://deadline.com/2016/02/spotlight-tom-mccarthy-interview-1201697317/>

The Boston Globe, Open Road Films, Participant Media, First Look Media Unveil Spotlight
Investigative Journalism Fellowship. Businesswire 09.12.2002.
<https://www.businesswire.com/news/home/20151209006267/en/The-Boston-Globe-Open-Road-Films-Participant-Media-First-Look-Media-Unveil-Spotlight-Investigative-Journalism-Fellowship> Katsottu 03.11.2021.

Burr Ty, 2015. Superb 'Spotlight' doesn't turn journalists into heroes. Boston Globe 03.11.2015. <https://www.bostonglobe.com/arts/movies/2015/11/03/superb-spotlight-tells-story-journalists-who-investigated-clergy-sex-abuse-scandal/fHKF2YxUGUXcLVl3fs2MI/story.html> Katsottu 03.02.2022.

Carroll Matt 2017. Why Investigative Journalism Needs Our Help. Global investigative journalism network 19.01.2017. <https://gijn.org/2017/01/19/investigative-reporting-needs-our-help/> Katsottu 11.12.2021.

Church right to allow Cardinal Law into conclave. The Massachusetts, Daily Collegian 13.04.2005. <https://dailycollegian.com/2005/04/church-right-to-allow-cardinal-law-into-conclave/> Katsottu 06.05.2022.

Dionne Jr., E. J. 2002. What the American bishops can teach Rome. Spotlight Investigation. Abuse in the Catholic Church. https://archive.boston.com/globe/spotlight/abuse/print2/061102_dionne.htm Katsottu 15.11.2021

Dietz Jason 2015. BEST OF 2015: Film critic top ten lists. 6.12.2015 Metacritic. <https://www.metacritic.com/feature/film-critics-list-the-top-10-movies-of-2015> Katsottu 03.11.2021.

Deliver us podcast, Is the church still covering up abuse, Spotify. <https://open.spotify.com/episode/0hy5z6VOjFVjsfkoTZ4Z5r?si=ff4388d6a9204e69> Kuunneltu 05.05.2022.

Fisher Dedorah 2016. If you ever wondered about the importance of access to public records, watch the movie Spotlight. TCOG 13.03.2016. <https://tcog.info/spotlight-shows-truth-cannot-emerge-without-open-access-public-records/> Katsottu 06.05.2022.

Fisher Dedorah 2016. Guest column: "Spotlight" shows truth cannot emerge without open access to public records. <https://eu.commercialappeal.com/story/opinion/2016/03/13/guest-column-spotlight-shows-truth-cannot-emerge-without-open-access-to-public-records/90455798/> Katsottu 06.05.2022.

Foreign Correspondence 2021, Spotlight on the movie Spotlight – 50th episode special, Spotify 06.06.2021. <https://open.spotify.com/episode/1KmWBUIRjYHSf2mLApMmDY?si=a821818094d04535> Kuunneltu 05.05.2022.

Fr. Doyle Kenneth, 2015. Catholic Philly, Why is Cardinal Bernard Law allowed to remain a priest? Catholicphilly.com 15.12.2015. <https://catholicphilly.com/2015/12/catholic-spirituality/why-is-cardinal-bernard-law-allowed-to-remain-a-priest/> Katsottu 06.05.2022.

Fr. Peter Daly, 2015. Watching and responding to 'Spotlight'. National Catholic Reporter 23.12.2015. https://www.ncronline.org/blogs/parish-diary/watching-and-responding-spotlight?site_redirect=1 Katsottu 15.12.2021.

Gledhill Ruth 2016. Every Catholic bishop should watch 'Spotlight', says former Vatican sex abuse prosecutor. Christian today 19.02.2016 <https://christiantoday.com.au/news/every-catholic-bishop-should-watch-spotlight-says-former-vatican-sex-abuse-prosecutor.html> Katsottu 11.04.2022.

Greydanus D Stewen 2016. SDG Reviews 'Spotlight'. National Catholic Register 20.11.2015. <https://www.ncregister.com/news/sdg-reviews-spotlight> Katsottu 24.03.2022.

Greydanus D Stewen, 2016. Mostly Positive Catholic Response to 'Spotlight. National Catholic register. Katsottu 09.09.2021

Heiner Meulemann, 2010. Information and Entertainment in European Mass Media Systems: Preferences for and Uses of Television and Newspapers, European Sociological Review. 04.11.2010. <https://academic.oup.com/esr/article-abstract/28/2/186/485630?redirectedFrom=fulltext> Katsottu 05.05.2022.

<https://www.afi.com/news/here-are-the-afi-awards-2015-official-selections/> Katsottu 02.10.2021.

<https://www.americamagazine.org/deliverus> Katsottu 14.04.2022.

<https://www.boxofficemojo.com/release/r17570945/> Katsottu 09.10.2021.

<https://www.goldenglobes.com/winners-nominees/2016> Katsottu 01.10.2021.

<https://www.oscars.org/oscars/ceremonies/2016> Katsottu 24.09.2021.

IMDb, 2022. Spotlight ratings. <https://www.imdb.com/title/tt1895587/reviews>

Kermode Mark, 2016. Spotlight review – exposing the sins of the fathers. The Guardian 31.01.2016. <https://www.theguardian.com/film/2016/jan/31/spotlight-review-boston-globe-catholic-child-abuse-scandal> Katsottu 29.01.2022.

Klasfeld Adam 2021. Objections interview: Mitchell Carabedian-attorney. Objections with Adam Klasfeld 02.12.2021. <https://www.youtube.com/watch?v=cBfvcPC18Rs>

La Biennale di Venezia HISTORY 1895-2020
<https://www.labiennale.org/en/history?back=true> Katsottu 12.12.2021.

Lacovetti Carla 2016. Spotlight: The Burden of Truth. Creative Screenwriting 25.01.2016. <https://www.creativescreenwriting.com/spotlight-the-burden-of-truth/> Katsottu 15.11.2021.

Larson Sarah 2015. "Spotlight" and Its Revelations. The New Yorker 08.12.2015. <https://www.newyorker.com/culture/sarah-larson/spotlight-and-its-revelations> Katsottu 11.12.2021.

Library.
<https://open.library.ubc.ca/cIRcle/collections/ubclibraryandarchives/67657/items/1.0340271>.
Katsottu 04.04.2022

Maltin Leonard, 2015. 'SPOTLIGHT' IS ONE OF THE YEAR'S BEST. Leonard Maltin 06.11.2015. <https://leonardmaltin.com/spotlight-is-one-of-the-years-best/> Katsottu 25.09.2021.

Marantz Steve 1992. Law raps ex-priest coverage. Boston Globe 24.5.1992. https://archive.boston.com/globe/spotlight/abuse/archives/052492_porter.htm Katsottu 12.12.2021.

Masci Davic A. Smith Gregory, 2018. 7 facts about American Catholics. Pew Research Center 10.11.2018. <https://www.pewresearch.org/fact-tank/2018/10/10/7-facts-about-american-catholics/> Katsottu 15.12.2021.

McClintock Pamela 2016. "And the Oscar for Profitability Goes to... 'The Martian'" The Hollywood Reporter. 3.3.2016 <https://www.hollywoodreporter.com/movies/movie-news/oscar-profitability-goes-martian-872507/> Katsottu 01.09.2021.

McElvee J Joshua 2016. Francis gives Vatican authority to initiate removal of bishops negligent on sexual abuse. National Catholic Reporter 04.06.2016 <https://www.ncronline.org/news/accountability/francis-gives-vatican-authority-initiate-removal-bishops-negligent-sexual-abuse> Katsottu 20.12.2021.

McElvee J Joshua 2016. Pope's move to oust bishops negligent on sexual abuse gets mixed reviews. National Catholic Reporter 06.06.2016. <https://www.ncronline.org/news/accountability/popes-move-ouster-bishops-negligent-sexual-abuse-gets-mixed-reviews> Katsottu 21.12.2016.

McGill Brian 2015. Catholicism in the U.S. The Wall Street Journal. 10.9.2015. <http://graphics.wsj.com/catholics-us/> Katsottu 7.5.2022.

McNary Dave 2015. 'Carol,' 'Spotlight,' 'Beasts of No Nation' Lead Spirit Awards Nominations. 24.11.2015.

Michelle Boorstein, 2017. 'Spotlight' portrayal of sex abuse scandal is making the Catholic Church uncomfortable all over again. Washington Post, 09.11.2015. <https://www.washingtonpost.com/news/acts-of-faith/wp/2015/11/09/spotlight-portrayal-of-sex-abuse-scandal-is-making-the-catholic-church-uncomfortable-all-over-again/> Katsottu 15.01.2022

Moss Candida 2021, Five myths about Catholics 04.02.2021 https://www.washingtonpost.com/outlook/five-myths/five-myths-about-catholics/2021/02/04/386d37b8-65bd-11eb-886d-5264d4ceb46d_story.html katsottu 5.4.2022

Mulderig John 2015. Movie Review: Spotlight Catholic News Service 09.11.2015. <https://www.catholicnews.com/spotlight/> Katsottu 09.09.2021.

New York Film Critics Online Name 'Spotlight' Best Film of the Year 2015. Variety 6.12.2015. <https://variety.com/2015/film/news/new-york-film-critics-online-winners-list-spotlight-1201655190/> Katsottu 09.09.2021.

News & Public Affairs 2016, 'Spotlight' producers vindicate BC spokesman. Boston College 15.03.2016. <https://www.bc.edu/bc-web/bcnews/campus-community/announcements/spotlight-statement-vindicates-jack-dunn.html> Katsottu 15.04.2022.

Patten Dominic 2016. 'Spotlight' Wins Oscar For Best Picture; Pope Challenged By Producer From Stage. Deadline 28.2.2016. <https://deadline.com/2016/02/spotlight-oscar-winner-best-picture-2016-academy-award-tom-mccarthy-1201710767/> Katsottu 01.09.2021.

Podcast, Sexual Abuse in the Catholic Church: The Boston Globe's Spotlight Mental Health News Radio. <https://podcasts.apple.com/us/podcast/sexual-abuse-in-catholic-church-boston-globes-spotlight/id920033253?i=1000446993680> Katsottu 14.11.2021

Rauhala, Mari 2007 Annus Horribilis. Katolisen kirkon pedofiliaskandaali ja julkinen sana Yhdysvalloissa vuonna 2002. Pro-Gradu. Helsinki: Helsingin yliopisto.

Report on the Implementation of the Charter for the Protection of Children and Young People. United States Conference of Catholic Bishops, 2014. <https://www.usccb.org/resources/2014-annual-report-implementation-charter-protection-children-and-young-people> Katsottu 10.01.2022.

Robinson Walter 2016. Spotlight on the Church: How Sex Abuse Went Unnoticed for so Long, and What it Took to Expose it. Vancouver: University of British Columbia. https://www.youtube.com/watch?v=P_XlGBQMaS8 Katsottu 15.11.2021.

Roewe Brian 2016. 'Spotlight' takes home best picture honors at Oscars. National Catholic Reporter 29.02.2016. <https://www.ncronline.org/news/accountability/spotlight-takes-home-best-picture-honors-oscars> Katsottu 09.09.2021.

Rotten Tomatoes ,https://www.rottentomatoes.com/m/spotlight_2015. Katsottu 09.04.2022.

SAG Awards Nominations: Complete List, katsottu 09.09.2021

Sammons Eric 215. How Great We Aren't – The Catholic Church in America Today. One Peter five. 05.01.2015 <https://onepeterfive.com/great-arent-catholic-church-america-today/> Katsottu 13.04.2022.

Shanahan Mark 2015. 'Spotlight' gets glittering debut in Venice. Boston Globe 03.09.2015. <https://www.bostonglobe.com/arts/movies/2015/09/03/spotlight-premieres-venice/E3xDWEpw1jChlUKgNHHiWO/story.html> Katsottu 22.09.2021.

Sr. Helena Burns, 2015. Catholic Movie Reviews: Spotlight. Lifeteen. <https://lifeteen.com/blog/catholic-movie-reviews-spotlight/> Katsottu 15.04.2021.

Statista, 2021. Media use in the U.S. - Statistics & Facts. https://www.statista.com/topics/1536/media-use/#dossierContents__outerWrapper Katsottu 06.05.2022.

Spotlight elokuva, 2015. Anonymous Content, First Look Media, Participant Media, Rocklin/Faust, Open Road Films. Suoratoistopalvelu: Netflix, katsottu 01.01.2021

Spotlight 2015. <https://www.the-numbers.com/movie/Spotlight#tab=summary> Katsottu 15.10.2021.

"Spotlight" Wins Best Picture. <https://www.youtube.com/watch?v=ZKV3TKuHm3k> Katsottu 09.09.2021.

Tapley Kristopher 2015. Tom McCarthy and Josh Singer on Wrangling the Story of 'Spotlight'. Variety 14.09.2015. <https://variety.com/2015/film/awards/tom-mccarthy-and-josh-singer-on-wrangling-the-story-of-spotlight-1201593027/> Katsottu 11.11.2021.

Teräväinen Erkki, 2008. Huomioita lehdistöstä historiantutkimuksen kohteena. Aksiomedia, 2008/3, 1-7. <http://www.ango.fi/aksiomedia/artikkelit> Katsottu 15.1.2022.

The Pulitzer price 2003.
<https://web.archive.org/web/20080517041919/http://www.pulitzer.org/cyear/2003w.html>
Katsottu 15.04.2022.

Thompson Anne 2015. How Open Road CEO Tom Ortenberg Shepherded 'Spotlight' to Oscar Frontrunner. Indiewire 23.12.2015. <https://www.indiewire.com/2015/12/how-open-road-ceo-tom-ortenberg-shepherded-spotlight-to-oscar-frontrunner-175465/> Katsottu 20.09.2021.

Twitter, https://twitter.com/search?q=%23spotlightmovie&src=typed_query&f=live Katsottu 15.03.2022.

US bishops advise dioceses how to deal with 'Spotlight'. Crux S10.11.2015.
<https://cruxnow.com/church/2015/11/us-bishops-advise-dioceses-how-to-deal-with-the-spotlight-movie>

Woodin Andy 2016. 'Spotlight' Editor – Tom McArdle – In Conversation 18.02.2016.
<http://filmdoctor.co.uk/2016/02/18/spotlight-editor-tom-mcardle-in-conversation/> Katsottu 15.03.2022.

Kirjallisuus

Cahill Lisa, Sowle Garvey, John Kennedy, T. Frank 2006. Sexuality and the U.S. Catholic Church: Crisis and renewal. New York: Herder & Herder Book/Crossroad Pub. Co

Investigative Staff of the Boston Globe 2002. Betrayal: The Crisis in the Catholic Church. Investigative Staff of the Boston Globe. Boston, New York & London: Little, Brown & Company.

Lawler L Philip 2008. The faithful departed, the collapse of Boston's catholic culture. New York, London Encounter books

Schultze, Quentin J. 2003 Christianity and the mass media in America. Toward a democratic accommodation. Michigan: Michigan University Press.

Steinfels, Peter 2002 b A People Adrift. The Crisis of the Roman Catholic Church in America. New York, London, Toronto & Sydney: Simon & Schuster Paperbacks.

Suvanto Pekka, Oy Gaudeamus Ab. Helsinki. 1977 Yleisen historian lähteet ja niiden käyttö.